

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

วท 123 274

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางสาวรพีพรรณ แจ่มนอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัย : นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอก

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ดีเมืองชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธีรชัย บุญมาธรรม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

กรรมการ

ชื่อเรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัย : นางสาวรพีพรรณ เจ๊กนอก

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ภูษิต บุญทองเถิง
อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ

ปีการศึกษา : 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพกำหนดเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คนซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50 / 85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.6904 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 69.04 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ

จ

บูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.41$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Development the learning activity with integration on the Philosophy of Sufficiency Economy in the Learning Strand of Social Studies, Religion Culture of Prathomsuka 6 students.

Author : Mis.Raphiphan Cheknok

Degree : M. Ed (Curriculum and Instruction)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Asst.Prof.Dr.Poosit Boontongtherng
Dr.Tatchawatt Lhaosuwana

Year : 2017

ABSTRACT

The research aimed 1) the learning activity with integration Sufficiency Economy Philosophy ; social studies program, Prathomsuek 6. Improving the efficiency of students follow criterion 80/80 2) study the forefinger of learning activity with integration Sufficiency Economy Philosophy 3) compare ability of students after they learned with integration Sufficiency Economy Philosophy, following criterion 80 4) determine the students's attitudes toward learning with integration Sufficiency Economy Philosophy; Social studies program, Prathomsuek 6, 12 persons. They were select specific. The equipment of study were learning management plan (10 plans), achievement test (30 test), dependency test. Statistics used for data analysis included arithmetic, percentage, standard deviation and t-test (One Sample).

The results found that : 1) The students were study with integration Sufficiency Economy Philosophy, they are effective as 88.50/85.56. These show that the learning follows the criteria set.

2. The index value of students learned with integration Sufficiency Economy Philosophy, they get effective as 0.6904, that show the students improve on learning activity with integration Sufficiency Economy Philosophy. It is 69.04 percentage. 3) The students have achievement upward the criteria set,with statistical significance at the .01 level. 4) The students' s attitudes towards teaching by learning activity with integration Sufficiency Economy Philosophy, they are at excellent ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.41)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาชี้แนะและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง และอาจารย์ ดร.พัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ประธานกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ชีรชัย บุญมาธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โนนทัน นางสาววาสนา สีลุน คุณครูสุศารัตน์ ศรีรุ่งเรือง คุณครูคำมี สังคะพันธ์ คุณครูประสพพร อันบุรี และคุณครูอัญชลี จันทร์สุข ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ด้านเนื้อหา ให้คำแนะนำและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืองานวิจัยนี้สมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนบ้าน โนนทัน ที่กรุณาเป็นผู้ร่วมวิจัยและครูพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดร่วมดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้าน โนนทัน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดามารดา ที่สนับสนุนและให้กำลังใจงานวิจัยสำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระบิดามารดาและบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และเป็นกำลังใจสำคัญ ที่ทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นางสาวรพีพรรณ เจ๊กนอก

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ง
ABSTRACT	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	9
2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	15
2.3 การเรียนรู้แบบบูรณาการ	28
2.4 การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน	35
2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	39
2.6 ความพึงพอใจ	44
2.7 บริบทของโรงเรียน	46
2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	55

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
3.1 กลุ่มเป้าหมาย	56
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	57
3.4 รูปแบบวิจัย	67
3.5 การเก็บข้อมูล	68
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	69
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
5.1 สรุปผล	80
5.2 อภิปรายผล	81
5.3 ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ	90
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	103
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความพึงพอใจ	109
ภาคผนวก ง คุณภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	112
ภาคผนวก จ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	120
ภาคผนวก ฉ คำนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	122
ภาคผนวก ช คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบบูรณาการ	124
ภาคผนวก ซ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบบูรณาการ	129

หัวข้อเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ฉ คุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ	133
ภาคผนวก ญ หนังสือขอความอนุเคราะห์	137
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	143
ประวัติผู้วิจัย	145

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	บุคลากร โรงเรียนบ้านโนนทัน 97
2.2	จำนวนนักเรียนในโรงเรียนบ้านโนนทัน ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2559 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 48
3.1	ผลการวิเคราะห์คัดเลือกเนื้อหา แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 59
3.3	สัดส่วนคะแนนของแบบทดสอบด้านพฤติกรรม 64
3.3	แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design 68
4.1	การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 76
4.2	ผลวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 76
4.3	วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 77
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 . 78
ง.1	ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญ 116

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	เกียรติบัตร “สถานศึกษาพอเพียง 2554” จากกระทรวงศึกษาธิการ	49
2.2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	55
3.1	ผังมโนทัศน์ หน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	58
3.2	ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้	63

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมายาวนานกว่า 30 ปี ดังจะเห็นได้จากการปรากฏความหมายเชิงนัยเป็นครั้งแรกในพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ. 2517 ที่พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดที่พึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ของคนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, น. 3)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ซึ่งหมายถึงความพอดี พอเหมาะไม่ตึงไม่หย่อนเกินไป ไม่เร็วไม่ช้าเกินไปหรือไม่มากไม่น้อยเกินไป ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของปัจจัยประกอบต่าง ๆ อาศัยความรู้และคุณธรรมมาใช้วางแผนและปฏิบัติได้อย่างพอเหมาะพอดีพอประมาณตามทางสายกลางแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ (คัมภีร์ สุดเทพ, 2551, น. 125)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตยมีส่วนร่วมในชุมชน และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย ทั้งนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 132) กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการจะเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระความรู้และ กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น เช่น การแก้ปัญหา การทำงานกลุ่ม ขจัดความ ซ้ำซ้อนของเนื้อหา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์จริง การบูรณาการจะทำให้ สามารถใช้เวลาที่มืออยู่อย่างจำกัดในตารางเรียนอย่างคุ้มค่า ซึ่งผู้เรียนสามารถสร้างความเข้าใจ ได้ความรู้จากประสบการณ์จริง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากข้อดีของการบูรณาการ ตาม ที่กล่าวมานี้ (อรทัย มูลคำ, 2544, น. 45) การสอนแบบบูรณาการ คือ การสอนโดยใช้เรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนหลักแล้วสอนเชื่อมโยงให้ความสัมพันธ์กับเรื่องหรือรายวิชา อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างกลมกลืนเพื่อให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงเป็นการ สอนที่เน้นองค์รวมของเนื้อหาวิชามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละวิชาและเน้นที่เรียนรู้ของของผู้เรียน มากกว่าการสอนเนื้อหาวิชาของครู (สิริพันธ์ เจษฎาวิโรจน์, 2546, น. 13) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระ สถานศึกษาจะจัดหน่วยการเรียนรู้ใน ลักษณะบูรณาการทั้งภายในกลุ่มสาระวิชาหรือระหว่างกลุ่มสาระ โดยพิจารณาจากมาตรฐานและ สาระการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ให้เป็นเรื่องเดียวกันจะเป็นการให้ผู้เรียนเกิดความ รู้ความเข้าใจ สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตประจำวันของ นักเรียน ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา เพื่อให้สมดุลพร้อมกับการรองรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 132-134)

โรงเรียนบ้าน โนนทัน พบปัญหาในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหามาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเน้นการสอนแบบบรรยาย ยึดครูเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซ้ำซ้อน เสียเวลาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ นักเรียน ขาดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ขาดการเชื่อมโยงความรู้ออกไปสู่ชีวิตจริง ซึ่งส่งผลให้ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ คือร้อยละ

75 เนื่องจากนักเรียนขาดความรู้ความจำ ความเข้าใจ จึงส่งผลให้การเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด วิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การบูรณาการเนื้อหา เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้เนื้อหาวิชาไม่ซ้ำซ้อนสามารถยืดหยุ่นเวลาในการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน นักเรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ (วิชาการ โรงเรียนบ้านโนนทัน, 2558)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาปัจจุบัน ผลการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในหัวข้อเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายส่งเสริมการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการเรียนการสอนเนื่องจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้นำแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการเกษตร โดยให้ยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ ยึดความประหยัด ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต รวมถึงการยึดการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปของนักเรียน ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวเกษตรกร ผู้ปกครองมีอาชีพทำนาข้าว ทำไร่ อ้อย ทำสวนแตง เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป ทำให้นักเรียนเข้าใจการดำรงชีวิตแบบเกษตรกร ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหัวข้อ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ และเห็นความสำคัญของท้องถิ่นตนเอง สามารถที่จะประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มองเห็นว่าถ้า นำวิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการมาใช้สอนแทนแบบเดิม คือ แบบบรรยายนั้น น่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า พร้อมทั้งได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้อันบูรณาการ แก่นักเรียนซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ การแก้ไขปัญหา และทักษะชีวิต ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม มีคุณธรรมและจริยธรรมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้เป็นอย่างดี

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80

1.2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 กลุ่มเป้าหมายหมายการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1.4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ค่าดัชนีประสิทธิผล

2) ความพึงพอใจของนักเรียน

1.4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาดังนี้

1.4.3.1 ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อปกครองครัวอยู่สบาย

1.4.3.2 ปฏิบัติตนตามพ่อสอนเน้นอนไม่ยากจน

1.4.3.3 ทรัพยากรมีคุณค่าใช้รักษาอย่างพอเพียง

1.4.3.4 องค์กรในชุมชนร่วมพลังพอเพียง

1.4.3.5 ใช้ทรัพยากรคุ้มค้ำรักษาสิ่งแวดล้อมให้สมดุล

1.4.3.6 องค์กรความรู้ของภูมิปัญญาคุณค่าพอเพียง

1.4.3.7 ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ไม่ต้องเสี่ยงความยากจน

1.4.3.8 ใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างพอเพียง

1.4.3.9 ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมพร้อมใจอนุรักษ์

1.4.3.10 ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน

1.4.4 ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียน บ้านโนนทัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การเรียนรู้ตาม แนวทางการดำเนินชีวิตตามทางสายกลางและมีองค์ประกอบคือ การมีความพอเพียง มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีความรู้ และมีคุณธรรม การดำเนินการพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะนำไปสู่การ ดำรงชีวิตที่สมดุลมีความสุขตามอัธยาศัย การพัฒนาเศรษฐกิจของ

ตนเอง และประเทศชาติอย่างมั่นคง และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน มีทั้งหมด 10 เรื่อง ดังนี้ 1) ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบาย 2) ปฏิบัติตนตามพ่อสอนแน่นอนไม่ยากจน 3) ทรัพยากรมีคุณค่าใช้รักษาอย่างพอเพียง 4) องค์กรในชุมชนรวมพลังพอเพียง 5) ใช้ทรัพยากรคุ้มค่ารักษาสีงแวดล้อมให้สมดุล 6) องค์กรความรู้ของภูมิปัญญามีคุณค่าพอเพียง 7) ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ไม่ต้องเสี่ยงความยากจน 8) ใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างพอเพียง 9) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมพร้อมใจอนุรักษ์ 10) ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน สอดรับกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่อง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้และคุณธรรม ซึ่งจัดให้แก่ผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังนี้ แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ประกอบด้วยสาระสำคัญ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล สื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ที่ครูผู้สอนเตรียมไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานช่วงชั้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นนำ เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมของนักเรียน โดยครูผู้สอนแจ้งเรื่องที่จะเรียน แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน โดยการใช้สื่อในการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เพลง ปริศนาคำทาย การสนทนา ตอบคำถาม เป็นต้น

ขั้นสอน เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น รูปภาพ ใบงาน ใบความรู้ แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน โดยกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาเชื่อมโยงความรู้จากสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความจำ มีเหตุผล คำนึงถึงภูมิคุ้มกันในตัวเอง มีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต และครูผู้สอนมีการประเมินผลโดยการสังเกต และตรวจผลงาน

ขั้นสรุป เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหา เพื่อแสดงถึงองค์ความรู้ที่เกิดขึ้น โดยครูมีหน้าที่คอยดูแล ชี้แนะหากนักเรียนต้องการความช่วยเหลือหรือครูช่วยเหลือครูผู้สอนอาจเริ่มใช้คำถามนำ เพื่อให้นักเรียนอภิปรายจนได้ข้อสรุป

1.5.2 การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การรวมเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายกันและทักษะในการเรียนรู้ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกัน โดยการตั้งเป็นหัวข้อเรื่องขึ้นใหม่ และมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระ อีกทั้งสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของสังคมอย่างสมดุล มีความหมายแก่ผู้เรียน และให้โอกาสผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมด้วย

ตนเองให้มากที่สุด และการสอนแบบบูรณาการหมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีสอนหลายวิธี จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกันตลอดจนมีการฝึกทักษะที่หลากหลาย

1.5.3 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ (E_1/ E_2) หมายถึง คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สร้างขึ้นกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้วแสดงออกถึงความเข้าใจ ความสามารถ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

80 แรก (E_1) หมายถึง คะแนนของนักเรียนทุกคนจากการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้อย่างบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้จาก แบบทดสอบท้ายบทเรียนที่ วัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ที่ได้เรียนรู้ แล้วได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 หลัง (E_2) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนคิดเป็นร้อยละที่ได้จากการวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ซึ่งได้แก่ การวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า คิดเกณฑ์การผ่านเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

1.5.4 ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบในรูปของอัตราส่วนของคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนเรียน และคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และผลคูณระหว่างคะแนนเต็มกับจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

1.5.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตามแนวคิดของ (Bloom) ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า

1.5.6 ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึก ชอบ พอใจ สนใจ หรือมองเห็นคุณค่า ความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประกอบค่า 5 ระดับ คือพึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.6.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาคปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ไปสู่ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนและสังคมในชุมชน

1.6.2 ครูผู้สอนได้มีสื่อและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้แบบเดิม ที่ขาดการเรียนรู้ที่ทันสมัยนักเรียนขาดความสนใจ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่เลือกวัน เวลาและสถานที่ สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถของตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลดีต่อคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขในที่สุด

1.6.3 โรงเรียนมีนวัตกรรม คือ การจัดการเรียนการสอน โดยการสอนแบบบูรณาการ ในการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนทัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อประกอบการวิจัยดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. การเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอน
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ความพึงพอใจ
7. บริบทของโรงเรียน
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 132-136)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำเพื่อให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.1.1 วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีความ สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกรักและภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ความเป็นพลเมืองไทยและเป็น พล โลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ

2.1.2 หลักการ

มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2.1.3 จุดหมาย

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และก่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขคู่อาเซียน และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม คู่อาเซียน และน้อมนำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไรทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ศาสนา ศิลปกรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคม ปัจจุบันการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.6 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ด้วยกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานที่ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2.1.7 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

2. ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมในศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

3. ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่นจังหวัด ภาค ประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

4. ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความ

เชื้อ ขนบธรรมเนียม ปะเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยศาสตร์ต่าง ๆ หลายสาขา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะกระบวนการ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ (หลักสูตรโรงเรียนบ้านโนนทัน, 2558, น. 20-25)

2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรัสให้ปวงชนชาวไทยทั้งหลายยึดมั่นและปฏิบัติเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในรายวิชา หน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมายาวนานกว่า 30 ปี ดังจะเห็นได้จาก ปรากฎความหมายเป็นเชิงนัยเป็นครั้งแรกในพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ.2517 ที่พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดที่พึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ของคนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงผลของการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, น. 3)

2.2.1 ความเป็นมาของนิยาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจพอเพียงและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานหลักในการวางแผนของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสและวาระต่าง ๆ โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขา สรุปเป็นนิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความ

จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ร่วมกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถจำแนกองค์ประกอบได้เป็น 5 ส่วน ได้แก่ กรอบแนวคิด คุณลักษณะ คำนิยาม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติรวมถึงผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ดังนี้ (วิทยา อธิปอนันต์, 2542, น. 47)

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อ ความมั่นคงและความยั่งยืน ของการพัฒนา

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้
ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

2.2.2 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิต สินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้นคือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาทตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงใหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด หากกล่าวโดยสรุปคือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิตและสามารถพึ่งตนเองได้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (วิทยา อธิปอนันต์, 2542, น. 58)

หลักการพึ่งตนเองนั้น ยึดความพอดี 5 ประการ

1. ความพอดีด้านจิตใจ : ต้องเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอมนึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวม
2. ความพอดีด้านสังคม : ต้องมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนรู้จักหนักกำลังและที่สำคัญมีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและแข็งแรง
3. ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศเพื่อพัฒนาประเทศให้มั่นคงอยู่เป็นขั้นเป็นตอนไป
4. ความพอดีด้านเทคโนโลยี : รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการ และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง และสอดคล้องกับประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมของเราเอง
5. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ : เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่พอกิน สมควร ตามอัตภาพ และฐานะของตน

เกษม วัฒนชัย (2548, น. 18) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้มแข็ง เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549, น. 24) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน โดยไม่สร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2549, น. 25) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงต้องรวมเอาอุดมการณ์โลกทัศน์ ความสัมพันธ์ ค่านิยม ซึ่งรู้จักกันในชื่อของวัฒนธรรมเข้าไปด้วย

ประเวศ วะสี (2550, น. 5-10) กล่าวว่า ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง อนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น ทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร สิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาความยากจน และปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และสามารถปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง ซึ่งวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม
7. ความมั่นคงพอเพียง มีความสมดุล ไม่เปลี่ยนแปลง ผันแปรมากอย่างรวดเร็ว ประชาชนมนุษย์ปรับตัวไม่ทัน ซึ่งเป็นความสมดุลทางร่างกาย จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ไปพร้อม ๆ กัน ไม่ใช่ในลักษณะแบบแยกส่วน ซึ่งมุ่งหวังแสวงหาเงินแต่เพียงอย่างเดียว จนเสียสมดุลและวิกฤต

อุดรพร อมรธรรม (2549, น. 22-24) กล่าวว่า พอเพียง หมายถึง พอมี พอกิน หรือมีกิน มีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหรา หรือคำว่าพอเพียงก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ถ้าพอในความต้องการที่มีความโลกน้อย เมื่อมีความโลกน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย หากทำอะไรพอเพียงหมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณ

2.2.3 เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น

อุรพร อมรธรรม (2549, น. 22-24) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น ดังนี้

ทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 1 เทียบได้กับเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เป็นการจัดการทรัพยากรที่แต่ละคนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแต่ละคนจะได้อาศัยตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน เวลาพูดเรื่อง ทฤษฎีใหม่ ส่วนมากมักจะคิดถึงตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 1 ซึ่งเป็นตัวอย่างของการใช้ทฤษฎีใหม่ในภาคเกษตรในชนบท เพราะเกษตรกรมีพื้นดินเขา มีน้ำ ทั้งน้ำฝน ทั้งน้ำบาดาล ทั้งน้ำบ่อ เขามีพืชพันธุ์ที่เขาปลูกในพื้นดินของเขา เขามีสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ จึงเป็นตัวอย่างในการจัดการทรัพยากรที่แต่ละคนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืนเพราะเป็นการจัดการอย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความสุขมาให้ด้วย

ทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 2 เทียบได้กับเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า เป็นการร่วมมือรวมกลุ่มกันของคนที่มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้แล้วในระดับต่าง ๆ เพื่อร่วมมือกันช่วยเหลือกันในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ต่าง ๆ ธนาคาร โคกระบือ กลุ่มสังฆะอ้อมทรัพย์ กลุ่มผลิตแม่บ้านต่าง ๆ เป็นต้น ยกตัวอย่าง แม้ว่าในตลาดอาจจะहारกับแม่ค้าคนอื่น ๆ หาแหล่งสินค้าร่วมกัน รักษาความสะอาดของสถานที่ร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างกันมากขึ้น

ทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 3 เป็นความร่วมมือกันในระดับเครือข่ายหรือเป็นการขยายเครือข่ายความร่วมมือออกไปสู่ภาคส่วนอื่น ๆ เช่น เครือข่ายกลุ่มสังฆะอ้อมทรัพย์ เครือข่าย สันติโสภหรืออย่างการสร้างเครือข่ายข้าว สำนักกรักบ้านเกิดของดีแตก เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ อย่างที่จังหวัดบุรีรัมย์ผลิตข้าวปลอดสารพิษ เป็นความร่วมมือกันระหว่างกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าหรือ ทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 3

2.2.4 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันระดับองค์กร

ยุทธนา ภาระนันท์ (2550, น. 17-19) กล่าวว่า องค์กรพอเพียง ซึ่งอยู่บนรากฐาน คติปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 2 เงื่อนไข 3 ห่วง 4 ผลลัพธ์ 5 ระดับ ดังนี้

องค์ประกอบ 2 ห่วง หมายถึง เงื่อนไขซึ่งเป็นพื้นฐานในการคิด ตัดสินใจทำกิจกรรม ต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข

1. คุณธรรม หมายถึง มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2. ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รวมถึงความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาไตร่ตรองให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

องค์ประกอบ 3 ห่วง หมายถึง องค์ประกอบหลัก 3 ประการของความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคให้อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียง ซึ่งต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

องค์ประกอบที่ 4 ผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่เกิดเมื่อนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ ความสมดุล ความมั่นคง ความสุข และความยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 5 ระดับ หมายถึง แนววงที่สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับเศรษฐกิจ ระดับสังคม และระดับสิ่งแวดล้อม

5 เก่ง ประกอบด้วย ความเก่ง 5 ประการ ได้แก่

1. เก่งตน
2. เก่งคิด
3. เก่งคน
4. เก่งสื่อสาร
5. เก่งงาน

ประดิพนันท์ อุปรนัย (2551, น.47) กล่าวว่า การสร้างพลังทีมงานเพื่อการทำงานในแต่ละเป้าหมายของงานว่า ทุกคนต้องมีส่วนร่วมกันคิดด้วยกันช่วยกันหาคำตอบว่า แต่ละประเด็นที่ต้องการคำตอบนั้น มีความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีหลักวิชาการและมีคุณธรรมเพียงพอแล้วหรือไม่ อย่างไร และจะต้องช่วยกันทำอะไรก่อนบ้าง หรือต้องศึกษาหาความรู้ใดก่อนบ้าง เพื่อให้มีหลักวิชาเพียงพอที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ทุกประเด็นได้รับคำตอบว่ามีความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยได้อาศัยความรู้และหลักวิชาการทั้งหลายที่มีอยู่ และใช้คุณธรรมที่เหมาะสมแล้ว

2.2.5 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันระดับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมชาติ (2550, น. 112-118) ได้สรุปกรณีศึกษาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.2.5.1 ความพอประมาณ

กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การปลูกพืชเสริมรายได้หลังการเก็บเกี่ยวข้าว การรวมกลุ่มเพิ่มมูลค่า ให้แก่สินค้า เช่น กลุ่มข้าวกล้อง กลุ่มแม่บ้านทำแชมพูสระผม การรวมกลุ่มเพื่อร่วมทำกิจกรรม ได้แก่ กลุ่มปฎิชีวภาพ กลุ่มเลี้ยงไหม กลุ่มเกษตรธรรมชาติ ส่วนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ได้แก่ การห้ามดื่มสุราในงานศพ รวมถึงห้ามเล่นการพนัน การสอนให้ชาวชุมชนอิสลามมีความเอื้ออาทร และแบ่งปันให้กัน ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานของการเป็นอยู่อย่างพอดีไม่เกินตัว หากมีเหลือก็แบ่งให้ผู้อื่น

2.2.5.2 ความมีเหตุผล

กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การสร้างเขื่อนดินเพื่อทำระบบประปาภูเขา การรักษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าชุมชน และมีการร่วมคิด และการวางแผนกิจกรรมร่วมกันในชุมชน ได้แก่ การวางแผนบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน การกำหนดกฎหมายจับปลาในวังปลาอย่างถาวร

2.2.5.3 ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี

กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน คือ กลุ่มออมทรัพย์ การผลิต กลุ่มปลูกพืชเสริม กลุ่มเลี้ยงสัตว์ การจัดทำร้านค้าชุมชน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ การจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกในชุมชน การสร้างระบบตลาดกลางชุมชน การร่วมกับปลูกป่าชุมชน

2.2.5.4 เงื่อนไขความรู้

กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การผลัดเปลี่ยนกันไปศึกษาดูงาน การทำแผนแม่บทชุมชน การเน้นให้ส่งเสริมด้านการศึกษาแก่สมาชิกชุมชน การจัดตั้งกลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ

2.2.5.5 เงื่อนไขคุณธรรม

กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ เน้นกระบวนการสร้างคน สร้างงาน สร้างศีลธรรม โดยมีเจ้าอาวาสในชุมชนเป็นแกนนำ การยึดมั่นในประเพณีอันดีงามของชุมชนที่สืบทอดต่อกันมาแต่ในอดีต เน้นในเรื่องความสามัคคี การให้เด็กเรียนหลักศาสนาควบคู่กับการเรียนในระบบปกติ

วิรัช วิรัชนิภาภรณ์ (2550, น. 206-207) กล่าวว่า การส่งเสริม และปลูกฝังคุณธรรม และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชน ควรดำเนินการลักษณะที่ชุมชนต้องพึ่งพาตนเอง คิดเอง ทำเอง ดำเนินการเองด้วยทุนของตนเองในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การวางแผนไปจนถึงการดำเนินงาน มุ่งดำเนินชีวิต และการดำเนินงานหรือกิจกรรมอย่างพอเหมาะพอดี และเจริญเติบโตแบบมั่นคง

2.2.6 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันระดับโรงเรียน

การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ มนุษย์มีคุณค่าในตนเองและสามารถถ่ายทอดคุณค่านั้นเพื่อประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์สังคมหากได้รับการปลูกฝังความรู้และพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ผ่านกระบวนการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 27-28) รายงานว่า ความสำคัญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างยิ่ง จึงได้มีนโยบายดำเนินตามแนวพระราชดำรินำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนใน โรงเรียน โดยมีเป้าหมายดังนี้

1. นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนวิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นวิถีชีวิตที่ร้องการ
2. ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจและมีทักษะในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนสามารถดำเนินการเกษตรในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแบบอย่างและขยายผลสู่ชุมชน ทั้งในเขตบริการและพื้นที่ใกล้เคียงได้ และ
4. โรงเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าในการดำเนินงานเกษตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ มีระบบประสานงานในการดำเนินงานทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน ชุมชน เพื่อสนับสนุน ด้านวิชาการ ทรัพยากรและประสานเครือข่ายการดำเนินงานเกษตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้ให้แนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนไว้เป็นขั้นตอนดังนี้ เริ่มจากการศึกษารายละเอียดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็นเรื่องใหม่ที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษา ผู้สอนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เชิญผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิทยากร ศึกษาดูงานจากสถานที่จริงที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิเคราะห์สภาพโรงเรียนเช่น สภาพพื้นที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สภาพแวดล้อม เพื่อหาความพร้อมในการจัดกิจกรรม ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.7 การจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำเนินการได้ในสองส่วน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาและส่วนที่เป็นการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสองส่วนนี้ประกอบด้วย การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ ในห้องเรียน และประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในระยะแรก ได้เริ่มจากการค้นหา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและการจัดการที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือพอประมาณกับศักยภาพของผู้เรียน พอประมาณกับภูมิสังคมของ โรงเรียนและชุมชนที่ตั้ง เช่น เด็กช่วงชั้นที่สองทำสหกรณ์ได้ เด็กช่วงชั้นที่สี่ ดูแลสิ่งแวดล้อม มีการส่งเสริมให้ใช้ความรู้รอบคอบ ระมัดระวัง ฝึกให้เด็กคิดเป็นทำเป็นอย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น มีวินัย มีสัมมาคารวะ ปลูกฝังกิจสำนึกกรัณย์สิ่งแวดล้อม สืบสานวัฒนธรรมไทย กล่าวคือ สอนให้ผู้เรียนยึดมั่นในหลักศีลธรรม พัฒนาคนให้เขารู้จักทำประโยชน์ให้กับสังคมและช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และตัวกิจกรรมเองก็ต้องยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ ถึงจะเปลี่ยนผู้อำนวยการ แต่กิจกรรมก็ยังดำเนินอยู่ อย่างนี้เรียกว่ามีภูมิคุ้มกัน

การค้นหาตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ก็เพื่อให้มีตัวอย่างรูปธรรม ในการสร้างความเข้าใจภายในวงการศึกษาว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียงหมายความว่าอย่างไร และสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างไร หลังจากนั้น ก็ส่งเสริมให้บูรณาการร่วมกับกิจกรรมเหล่านี้เข้าไปในการเรียนรู้สาระต่าง ๆ บูรณาการเข้ากับทุกสาระเรียนรู้ เช่น วิทยาศาสตร์ เพื่อทำให้เกิดสมดุลทางสิ่งแวดล้อม บูรณาการเข้ากับวิชาคณิตศาสตร์ในการสอนการคำนวณที่มีความหมายในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงหรือบูรณาการเข้ากับสาระภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สุขศึกษาพลศึกษา การงานอาชีพเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้หมด นอกเหนือจากการสอนในสาระหลักคือ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเท่านั้น

สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ให้ทุกช่วงชั้นเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ได้ แต่ถ้ามาตรฐานการเรียนรู้ของทุกช่วงชั้นเหมือนกันหมดก็จะมีปัญหาทางปฏิบัติ จึงต้องกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนในการเรียนการสอนของแต่ละช่วงชั้นและแต่ละชั้นปี ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 เน้นให้เด็กพึ่งตนเองได้ หรือใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว ประถม 1 ช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ล้างจาน เก็บขยะไปทิ้ง กวาดบ้าน จัดหนังสือไปเรียนเอง แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน กินอาหารให้หมดจาน ประถม 2 วิเคราะห์รายจ่ายของครอบครัว จะเป็นตารางรอกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของครอบครัว คุณแม่ซื้ออะไรบ้าง คุณพ่อซื้ออะไรบ้าง เด็กจะได้รู้พ่อแม่หาเงินมายากแค่ไหน เช่น ซื้อยาสีฟันหลอดละ 46 บาท จะต้องไม่เอามาบีบเล่น จะต้องสอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งของ ให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของเงินทองจะได้นิสัยประหยัด ครอบครัวมีรายได้และรายจ่ายเท่าไร เด็กจะได้ฝึกจิตสำนึกและนิสัยพอเพียง มีหลายโรงเรียนทำแล้ว ประถม 3 สอนให้รู้จักช่วยเหลือครอบครัวอย่างพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 2 ฝึกให้เด็กรู้จักประยุกต์ใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียน สามารถวิเคราะห์วางแผน และจัดทำบันทึกรายรับ- รายจ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับโรงเรียน และชุมชนใกล้เคียง โดยเริ่มจากการสำรวจทรัพยากรต่าง ๆ ในโรงเรียนชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ความพึงพอใจในระดับต่าง ๆ และมีมิติต่าง ๆ ทางวัตถุสังคม และวัฒนธรรมในชุมชนใกล้เคียง เห็นคุณค่าของการใช้หลักพอเพียงในการจัดการชุมชน และในที่สุดแล้วสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสู่ความพอใจในที่สุด

ช่วงชั้นที่ 4 เป็นคนที่ดีต่อประเทศชาติ สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ ต้องเริ่มเข้าใจความพึงพอใจระดับประเทศ และพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างไร แยกแยะหรือสามัคคี เป็นต้น

ขณะนี้คณะทำงานขับเคลื่อนด้านการศึกษาและเยาวชน ทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และอีกหลายหน่วยงาน วิสัยทัศน์ของการขับเคลื่อนคือ สายเครือข่ายขยายความรู้ ควบคู่ประชาสัมพันธ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้บุคคลด้านการศึกษา สามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ตลอดจนผู้บริหารสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสุข

ถ้าคนไทยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่ความพอเพียงมากขึ้นเท่าใด สังคมไทยก็จะมี ความพอเพียงมากยิ่งขึ้น เพราะคนไทยแต่ละคนจะสามารถพึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ยั่งยืนแปลว่ามีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ยั่งยืนแปลว่าทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมสามารถ หลงเหลือไปยังรุ่นหลังได้ ยั่งยืนคือสังคมไทยที่มีความเข้มแข็งและสามัคคี ยั่งยืนคือเศรษฐกิจไม่ ต้องเกิดวิกฤติซ้ำแล้ว ซ้ำเล่า ยั่งยืนคือมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ที่เราสามารถภูมิใจได้

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสาย กลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัว ตลอดจนใช้ความรู้รอบตัว คุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบลักษณะ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และการมองโลกเองระบบการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากวิกฤติเพื่อ ความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ในการปฏิบัติตนได้ในทุก ระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยามความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กันดังนี้

- 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและบริโภคที่พอประมาณ

- 3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- 3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อม กับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น จะต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

- 4.1 เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่าง รอบด้าน ความรู้รอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการ วางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรมที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5. แนวทางการปฏิบัติผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, น. 11-15)

ปรัชญาทางเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของคนไทย สังคมไทย เพื่อให้ก้าวทันสู่ยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง และทางด้านวัฒนธรรม ถ้าใช้หลักความพอเพียงเป็นหลักคิดปฏิบัติในการดำเนินชีวิตก็จะสามารถอยู่ได้อย่างรู้ทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรับตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ ที่น่าสนใจคือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ชี้ถึงการดำรงอยู่ และปฏิบัติตน การดำรงอยู่ แปลว่า เราอยู่อย่างนี้อยู่แล้ว มีผลงานวิจัย ที่ศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ทำเสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย พุทธการวิจัยหมู่บ้านในประเทศไทย มีชุดหนึ่งกว่าออกมา 20 กว่าเล่ม พบว่า หมู่บ้านส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังคงอยู่อย่างพอมีพอกิน มีการดำรงอยู่อย่างพอเพียงอยู่แล้ว ในชุมชน ชนบทของคนไทยที่ต้องพึ่งพิงระบบนิเวศวิทยาเขายังอยู่อย่างพอเพียง มีการพึ่งตนเอง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีน้ำใจเป็นพื้นฐานของชีวิต แบ่งกันกิน ปัจจุบันมีการแลกเปลี่ยนอย่างแพร่หลาย โดยวัตถุประสงค์ของการแลกเปลี่ยนคือ เพื่อความพอเพียงยิ่งขึ้นไม่ใช่กำไร ชาวบ้านเรียกว่า “เปลี่ยนกันกิน” ตลาดในชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้ขับเคลื่อน โดยกฎแห่งระบบทุนนิยม กล่าวได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม การดำรงอยู่ และประวัติศาสตร์ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ยังได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 3 วิธี ได้แก่ วิธีที่ 1 บูรณาการกลุ่มประสบการณ์/รายวิชา การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการบูรณาการ เข้ากับวิชาเกษตร หรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเกษตร เช่น วิธีการปลูกข้าว การเลี้ยงปลาน้ำจืด เป็นต้น ส่วนอีกลักษณะหนึ่ง คือ บูรณาการในทุกรายวิชา ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างมีความหมายเพราะเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยครูผู้สอนทุกรายวิชาร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหา ทักษะ กระบวนการ ทุกรายวิชาเพื่อบูรณาการให้สอดคล้องกับเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง วิธีที่ 2 จัดการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่มสนใจ การจัดการเรียนในลักษณะนี้ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยการเลือกเฉพาะกลุ่มที่สนใจเข้าร่วมการดำเนินงานเกษตรพอเพียง โดยใช้เวลาปฏิบัตินอกเวลาเรียน ในเวลา

ตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน พักเที่ยง ตอนเย็นหลังเลิกเรียน วันหยุด การเรียนรู้วิธีนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดเวลา แต่ไม่มีผลการเรียน และหน่วยการเรียน วิธีสุดท้าย การจัดการเรียนแบบกิจกรรมเป็นการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรม โดยใช้เวลาในคาบกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมอิสระ อาจใช้เวลานอกเวลาเรียนปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น ในเวลาตอนเช้าก่อนเข้าเรียน พักเที่ยง ตอนเย็นหลังเลิกเรียน วันหยุด เพื่อดูแลกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การให้อาหารสัตว์ การรดน้ำ พรวนดิน ใสปุ๋ยพืช เป็นต้น ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำ และดูแลตลอดเวลา เพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน

จากการศึกษาการส่งเสริมความรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทางที่จะแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษาในโรงเรียน เริ่มจากครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนแล้วจึงจะสามารถนำความรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้มีความเข้าใจแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจน ที่สามารถกระทำได้ 3 วิธีการคือ หนึ่ง โดยการสอนบูรณาการในรายวิชาต่าง ๆ สอง จัดตั้งชุมนุมเกี่ยวกับเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่า จากแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางส่งเสริมความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาภายในสาระการเรียนรู้ ซึ่งได้นำมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ทอม 2 ปี 2559 มากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นเนื้อหาในเรื่อง ทฤษฎีใหม่ ซึ่งมีเนื้อหา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยทำการสอน และทำการบูรณาการเนื้อหาโดยนำสาระต่าง ๆ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มาบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

2.3 การเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3.1 ความหมายการเรียนแบบบูรณาการ

สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Management) หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปสร้างงาน แก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง หลักสูตรบูรณาการ (Integrated Curriculum) หมายถึง การรวมเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายกันและทักษะในการเรียนรู้ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกัน โดยการตั้งเป็นหัวข้อเรื่องขึ้นใหม่ และมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระ อีกทั้งสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของสังคมอย่างสมดุล มีความหมายแก่ผู้เรียน และให้โอกาสผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองให้มากที่สุด และการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีสอนหลายวิธี จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกัน ตลอดจนมีการฝึกทักษะที่หลากหลาย

อรัญญา สุชาลีโนบล (2545, น. 28) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่งข้อเท็จจริง หลักการ และพฤติกรรมที่สามารถเชื่อมโยงชีวิตจริงของคนได้อย่างสมบูรณ์และสมดุลในทุก ๆ ด้าน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพชีวิตจริง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว (2545, น. 4) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการสอนที่นำศาสตร์ของสาขาวิชามาผสมผสานกันได้รับประโยชน์จากหลากหลายวิชาที่เน้นองค์รวมของเนื้อหาวิชามากกว่าความรู้ของแต่ละวิชาและจะเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอนโดยเน้นความสนใจความสามารถและความต้องการของผู้เรียน การผสมผสานของเนื้อหาวิชาในแง่มุมต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์กันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดไปสร้างหลักการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

ศิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546, น. 13) กล่าวว่า การสอนแบบบูรณาการ คือ การสอนโดยใช้เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนหลักแล้วสอนเชื่อมโยงให้ความสัมพันธ์กับเรื่องหรือรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างกลมกลืนเพื่อให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้แก้ปัญหาใน

ชีวิตจริงเป็นการสอนที่เน้นองค์รวมของเนื้อหาวิชามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละวิชาและเน้นที่เรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าการสอนเนื้อหาวิชาของครู

พิมพันธ์์ เศษะคุปต์ (2545, น. 68) กล่าวว่า การบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันนำประสบการณ์ต่างกันมาร้อยเรียงเพื่อสร้างประเด็นหลัก แล้วนำความรู้จากหลากหลายวิชามาสัมพันธ์กับหัวข้อนั้น

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ผสมผสานของเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการแสวงหาความรู้ที่เชื่อมโยงทั้งหลักสูตร และวิธีการสอนสามารถนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

2.3.2 กรอบแนวความคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์ (2546, น. 15-17) ได้กล่าวไว้ว่า แนวความคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาดได้ เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องดำรงอยู่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวม การจัดให้เด็กได้ฝึกทักษะและเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ อย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการแบ่งเบาภาระในการสอนของครู

3. การเรียนแบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อม ๆ กันลักษณะของการบูรณาการ ลักษณะของการบูรณาการ

2.3.2.1 มีลักษณะโดยสรุป ดังนี้

1) การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ ในลักษณะการหลอมรวมกัน โดยการตั้งเป็นหน่วย (Unit) หรือหัวเรื่อง (Theme)

2) การบูรณาการเชิงวิธีการ เป็นการผสมผสานวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เข้าในการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี การสนทนา การอภิปราย การใช้คำถาม การบรรยาย การค้นคว้าและการทำงานกลุ่ม การไปศึกษานอกห้องเรียน และการนำเสนอข้อมูล เป็นต้น

3) การบูรณาการความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ โดยออกแบบการเรียนรู้ให้มีทั้งการให้ความรู้และกระบวนการไปพร้อม ๆ กัน เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา และ กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด เป็นต้น

4) การบูรณาการความรู้ ความคิด กับคุณธรรม โดยเน้นทั้งพุทธิพิสัยและจิตพิสัยเป็นการเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อม ๆ

5) การบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติจริง ควบคู่ไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6) การบูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงของนักเรียน พยายามให้เด็กได้เรียนรู้เนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและความหมายในสิ่งที่เรียน

2.3.2.2 รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ

อรทัย มุลคำ (2544, น. 184-191) ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการสอนแบบบูรณาการจำแนก ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. จำแนกตามจำนวนผู้สอน มี 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อที่สอดคล้องกันกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมาเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

1.2 การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนานกันไปภายใต้เรื่องเดียวกัน

1.3 การบูรณาการแบบสอนเป็นทีม ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันคิดหัวข้อเรื่องหรือโครงการมาโดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกัน อาจารย์รวมจำนวนชั่วโมงของสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ แบบมีเป้าหมายเดียวกัน

2. จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

2.1 การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทักษะและความคิดรวบยอดของสาระการเรียนรู้สาระใดสาระหนึ่งนั่นเอง

2.2 การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงกันเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน

3. จำแนกตามประเภทของการบูรณาการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 การบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การนำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงร้อยรัดให้เป็นเนื้อเดียวกันเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน

3.2 การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการที่ผู้สอนนำเอาเรื่องหรือสาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชาที่ตัวเองรับผิดชอบสอน

2.3.3 ประโยชน์ของการบูรณาการ

สนันทนา สุนทรประเสริฐ (2544, น. 9) กล่าวว่า ประโยชน์ของการบูรณาการดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ ความเข้าใจลักษณะที่เป็นองค์รวม ไม่แยกเป็นส่วนหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับชีวิตจริงมากขึ้น
2. ช่วยให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่รอบตัว
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ไม่ใช่เพียงผิวเผิน
4. ผู้เรียนสามารถเห็นการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งเดียวกัน
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนจะดำเนินไปด้วยดี ความรู้ของนักเรียนจะมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ไม่สับสน และเป็นการเพิ่มพลังการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
6. การสอนที่ตอบสนองความสามารถที่หลากหลายของนักเรียนจะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้โดยเต็มศักยภาพของตน ทำให้นักเรียนรู้วิธีการเรียนรู้และรักการเรียนรู้

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ผสมผสานของเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยใช้รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ไขปัญหา และกระบวนการแสวงหาความรู้ที่เชื่อมโยงทั้งหลักสูตร และวิธีการสอน สามารถนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

2.3.4 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดองค์ประกอบไว้กว้าง ๆ

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้
5. ชื่อและแหล่งการเรียนรู้

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

2.3.4.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

บุรุษยศิริ มหาสาคร (2545, น. 2) กล่าวว่า แผนการสอนหมายถึงการวางแผนการสอนหรือเตรียมการสอนล่วงหน้าที่จะทำการสอน แล้วจัดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ใครก็ตามที่จะทำการสอนในวิชานั้น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543, น. 1) กล่าวว่า การวางแผนการเรียนรู้เป็นการจัดโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า เพื่อดำเนินการให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การวางแผนจัดการเรียนรู้จึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในชุมชนประเทศและสังคมโลก

สุวิทย์ มูลคำ (2549, น. 58) กล่าวว่า ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นแผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไรจากการให้ความหมายของนักการศึกษาหลายท่านสรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงการวางแผนสิ่งที่ต้องการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพของผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลอีกทั้งต้องครอบคลุมด้าน การประเมินองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติ

ตัวอย่าง รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แผนที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้นประถมศึกษาปีที่

หน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องเวลา ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

3. สาระการเรียนรู้

4. การบูรณาการกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ความพอประมาณ

4.2 ความมีเหตุผล

4.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

4.4 เงื่อนไขคุณธรรม

4.5 เงื่อนไขความรู้

5. กิจกรรมการเรียนรู้

5.1 ช้่นนำ

5.2 ช้่นให้ประสบการณ์

5.3 ขั้นสรุป

6. สื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

7. แหล่งการเรียนรู้

.....

.....

.....

8. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรม อภิปราย ถาม - ตอบ
2. ตรวจสอบผลงาน
3. การทดสอบความรู้

เครื่องมือวัด

1. แบบสังเกตพฤติกรรม
2. แบบตรวจสอบผลงาน
3. แบบทดสอบ

9. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

สรุปได้ว่า แผนการเรียนรู้ คือ วิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งได้จัดเป็น
 ลายลักษณ์อักษรเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา คือ สารการเรียนรู้ ผลการ
 เรียนรู้ที่คาดหวัง วิธีจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และยังเป็นเครื่องช่วยให้
 คุณครูได้ใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์

2.4 การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน

2.4.1 วิธีหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมโดยใช้สูตร E_1 / E_2

การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมโดยวิธีนี้ ผู้สร้างนวัตกรรมจะต้องกำหนด E_1 และ E_2 ไว้ล่วงหน้า ก่อนทดลองนวัตกรรม เช่น 80 / 80 หรือ 90 / 90 โดยทั่วไปนิยมกำหนดเกณฑ์อยู่ในช่วง 70% - 90% ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมของนวัตกรรมและการวัดความสามารถของผู้เรียน และมีการตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/92.5 เป็นต้น

ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่เป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่ E_1 คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้ระหว่างการปฏิบัติการใช้นวัตกรรม และ E_2 คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังการใช้นวัตกรรม ซึ่งการคำนวณค่าประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามความหมายของเกณฑ์ดังกล่าวนี้ มีสูตร ดังนี้ (เผชญิ กิจระการ, 2546, น. 185)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad E_1 = \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เกิดจากกิจกรรมระหว่างเรียน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดผลระหว่างเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการวัดผลระหว่างเรียน

A แทน จำนวนเต็มจากการวัดผลระหว่างเรียน

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad E_2 = \frac{\bar{Y}}{B} \times 100$$

- เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยของ
การทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด
- ΣY แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
- N แทน จำนวนผู้เรียน
- \bar{Y} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
- B แทน จำนวนเต็มของผลการสอบหลังเรียน

ตัวอย่าง ครูผู้สอนสร้างนวัตกรรมขึ้นหนึ่งต้องการหาประสิทธิภาพโดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้เป็น 80 / 80 ผลการทดลอง

รายการ คะแนนเต็ม	คะแนน	เฉลี่ย
1. คะแนนจากการทำ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน	$A = 90$	$\bar{X} = 74$
2. คะแนนจากการทำ แบบทดสอบหลังเรียน	$B = 40$	$\bar{Y} = 35$

จากสูตร

$$E_1 = \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

\bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ยทำ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

$$E_2 = \frac{\bar{Y}}{B} \times 100$$

\bar{Y} คือ คะแนนเฉลี่ยการทำ แบบทดสอบหลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

ดังนั้นแทนค่าได้

$$E_1 = \frac{74}{90} \times 100$$

ดังนั้น

$$E_1 = 82.22$$

$$E_2 = \frac{35}{40} \times 100$$

ดังนั้น

$$E_1 = 87.50$$

เกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80 / 80 ผลการทดลองใช้นวัตกรรมคำนวณได้ 82.22 / 87.50

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของนวัตกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แสดงว่านวัตกรรมนี้มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้ยกตัวอย่าง เช่น $E_1 / E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เป็นเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่เป็นที่นิยมใช้กัน โดยทั่วไปดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ได้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน ถึงร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2)

คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด คือ 32 แต่ละคนได้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนถึง ร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด 40 คน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียน

ทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าสื่อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง

ประสิทธิภาพของนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน มาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นค่าตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นที่ใช้รับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน ส่วนแนวคิดในการหาประสิทธิภาพควรคำนึง ดังนี้

1. นวัตกรรมที่สร้างขึ้น ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจนและสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยากง่ายและอำนาจจำแนกแบบฝึกหัดและแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม
4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน จำนวนข้อแบบฝึกหัด และข้อคำถามในแบบทดสอบไม่ควรน้อยกว่าจำนวนวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การคำนวณหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนี้ เป็นผลรวมของการหาคุณภาพ (Quality) ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงตัวเลข เชิงคุณภาพที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ดังนั้นประสิทธิภาพของนวัตกรรมในที่นี้ จึงเป็นองค์รวมของประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอันนำไปสู่การมีคุณภาพซึ่งมักนิยมเรียกรวมกันเป็นที่เข้าใจสั้น ๆ ว่า “ประสิทธิภาพ” ของนวัตกรรม นั่นเอง

2.4.2 ค่าดัชนีประสิทธิผล

เชษฐ กิจระการ (2546, น. 1-6) ได้เสนอแนวทางในการหาประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้อหรือสื่อที่สร้างขึ้น โดยให้พิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียนจากก่อนเรียนและหลังเรียนว่ามีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I) มีรายละเอียด ดังนี้

การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I) มีสูตรดังนี้

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

การหาค่า E.I เป็นการพิจารณาพัฒนาการในลักษณะที่ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ วิธีการอาจแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปของร้อยละก็ได้ ดังนี้

$$E.I = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมคะแนนหลังเรียน} - \text{ร้อยละของผลรวมคะแนนก่อนเรียน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

ข้อสังเกตบางประการที่เกี่ยวกับค่า E.I.

1. E.I. เป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่าง จะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้เพราะค่าต่ำกว่า -1.00 และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่า ผลคะแนนสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งหมายความว่าระบบการเรียนการสอนหรือสื่อที่สร้างขึ้นไม่มีคุณภาพ

2. การแปลผล E.I. ในตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ของงานวิจัย มักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ E.I. ผิดจากความเป็นจริง เช่น ค่า E.I. เท่ากับ 0.6240 ก็มักจะกล่าวว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6340 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40 ซึ่งในความเป็นจริงค่า E.I. เท่ากับ 0.6240 เพราะคิดเทียบจาก E.I. สูงสุดเป็น 1.00 ดังนั้น ถ้าคิดเทียบเป็นร้อยละ ก็คือ คิดเทียบจากค่าสูงสุดเป็น 100 E.I. จะมีค่าเป็น 62.40 จึงควรใช้ข้อความว่า “ ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6240 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40 ”

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบในรูปอัตราส่วนของคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนเรียน และค่าคะแนนได้ที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และผลคูณระหว่างคะแนนเต็มกับจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อการเรียนการสอน

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมพร เชื้อพันธ์ (2547, น. 53) สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถความสำเร็จและสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน

สอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ

ปราณี กองจินดา (2549, น. 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

ปรีทิพย์ บุญคง (2546, น. 7) ให้ความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยทั้งความสามารถทั้งทางร่างกายและทางสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้จากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่นการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของเกรดจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อน และระยะเวลาานพอสมควร หรืออาจได้จากการวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ

ไพศาล หวังพานิช (2536, น. 89) ที่ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ สามารถวัดได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติโดยทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถดังกล่าว ในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน การวัดต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหา ซึ่งเป็นประสบการณ์เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 78-82) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง แบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางสมองต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐาน แต่เนื่องจากครูต้องทำหน้าที่วัดผลนักเรียน คือเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ตนได้สอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับแบบทดสอบที่ครูสร้างและมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด ลักษณะทั่วไป ถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก-ผิด คือข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5. ข้อสอบแบบจับคู่ ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยื่น) จะคู่กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้จะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำถามกับตอนเลือก ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน คูณกัน จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักรวมกันน้อยต่างกัน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, น. 96) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทำนองเดียวกันว่า หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

จากความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ความสามารถทางการเรียนด้านเนื้อหา ด้านวิชาการและทักษะต่าง ๆ ของวิชาต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการวัด การเปลี่ยนแปลงและประสบการณ์การเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้วว่าเกิดการเรียนรู้เท่าใดมีความสามารถชนิดใด

โดยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ในลักษณะต่าง ๆ และการวัดผลตามสภาพจริง เพื่อบอกถึงคุณภาพการศึกษาความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.2 หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากนักการศึกษาหลายท่าน ที่กล่าวถึงหลักเกณฑ์ไว้สอดคล้องกัน และได้ลำดับเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เนื้อหาหรือทักษะที่ครอบคลุมในแบบทดสอบนั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้แบบทดสอบวัดนั้นถ้านำไปเปรียบเทียบกับกัน จะต้องให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้ครอบคลุมและเท่าเทียมกัน
3. วัดให้ตรงกับจุดประสงค์การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะวัดตามวัตถุประสงค์ทุกอย่างของการสอน และจะต้องมั่นใจว่าได้วัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้จริง
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น ครูควรจะทราบมาก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อเรียนเสร็จแล้วมีความรู้แตกต่างจากเดิมหรือไม่ โดยการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน
5. การวัดผลเป็นการวัดผลทางอ้อมเป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบวัดพฤติกรรมตรง ๆ ของบุคคลได้ สิ่งที่วัดได้ คือ การตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้น การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบ จะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง
6. การวัดการเรียนรู้ เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอน ได้ภายในเวลาจำกัด สิ่งที่วัดได้เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นต้องมั่นใจว่าสิ่งที่วัดนั้นเป็นตัวแทนแท้จริงได้
7. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องช่วยพัฒนาการสอนของครู และเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของเด็ก
8. ในการศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว การทบทวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง
9. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรจะเน้นในการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ
10. ควรใช้คำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ที่วัด
11. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความยากง่าย พอเหมาะ มีเวลาพอสำหรับนักเรียนในการทำข้อสอบ

สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถาม เพื่อวัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วต้องตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.5.3. ชนิดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ถ้วน สายยศ (2536, น. 146) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งแบ่งแบบทดสอบประเภทนี้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน เป็นการทดสอบว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน นอกพ่วงในส่วนใดจะได้สอนซ่อมเสริม หรือเป็นการวัดเพื่อดูความพร้อมที่จะเรียนในเนื้อหาใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา หรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้ง จนมีคุณภาพดีจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้หลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอดถึงวิธีการ และยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐาน จะมีวิธีการในการสร้างข้อคำถามที่เหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทฤษฎีของ (Bloom) ดังนี้

- 2.1 วัดด้านความรู้ความจำ
- 2.2 วัดด้านความเข้าใจ
- 2.3 วัดด้านการนำไปใช้
- 2.4 วัดด้านการวิเคราะห์
- 2.5 วัดด้านการสังเคราะห์
- 2.6 วัดด้านการประเมินค่า

สรุปได้ว่า ชนิดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง โดยมีคุณลักษณะหรือความสามารถทางสมองของบุคคลที่

พัฒนาดีขึ้น ทั้งทางด้านความรู้ ความจำ ทักษะ ความรู้สึกและค่านิยม ซึ่งได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

2.6 ความพึงพอใจ

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นคำที่มีความหมายที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้

มนตรี เญียบแหลม (2544, น. 7) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ

สลใจ วิบูลย์กิจ (2544, น. 42) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของอารมณ์ บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้น

ศุภสิริ โสมาเกต (2544, น. 49) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของ บุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพอใจในสภาพแวดล้อมด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่คิดงานด้วย

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและเป็น ความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้นความพึงพอใจในการ เรียนรู้ จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผล หรือเป้าหมายในการเรียนรู้

2.6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ และแสดงออกหรือ มีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะแตกต่างกันไป ความพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นจะมีมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจหรือการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็น สิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำนั้นประสบความสำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็น การศึกษาตามทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ มีดังต่อไปนี้

ศุภสิริ โสมาเกต (2544, น. 49) เสนอแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายต่อผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน ต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำได้สำเร็จได้

การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน ดังนี้ (ศุภสิริ โสมาเกต, 2544, น. 53)

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards)

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดการกิจกรรม วิธีการสื่ออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน จนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง โดยให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยเฉพาะผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกถึงความสำเร็จของตนเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ โดยครูอาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย หรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ในทางบวก คือ เมื่อเกิดความพึงพอใจ จะเกิดผลที่ดีต่อการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ดีหรือที่น่าพอใจทำให้เกิด ความพึงพอใจ กิจกรรมที่จัดจึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดแรงจูงใจจนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความพึงพอใจเกิดจากปัจจัยภายในผู้เรียน ได้แก่ ความชอบใจความสนใจจึงทำให้เกิดการเรียนรู้และองค์ประกอบภายนอก เป็นกระบวนการที่ครูจัดประสบการณ์ให้เกิดแรงจูงใจ นำสู่ความสำเร็จในเป้าหมายเมื่อผู้เรียนมีความพึงพอใจ

2.7 บริบทของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียนบ้านโนนทัน ที่ตั้งหมู่ที่ 8 ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 /e-mailnonthun 88@hotmail.com เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื้อที่ 8 ไร่ - ตารางวา เขตพื้นที่บริการ หมู่บ้าน คือ บ้านโนนทัน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

2.7.1 ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านโนนทัน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านโนนทัน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ตั้งเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2512 โดยใช้ศาลาการเปรียญวัดอรุณวาสเป็นที่

ที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	อายุ	อายุราชการ	ตำแหน่ง/วิทยฐานะ	วุฒิ	วิชาเอก	สอนวิชา/ชั้น
1	นางสาววาสนา สีสุน	40	11	คศ.3	กศ.ม.	บริหารการศึกษา	หน้าที่ฯ, ศิลปะ/ป.4-6
2	นายคำมี สักกะพันธ์	59	35	คศ.3	ค.บ.	สังคม	ทุกวิชา/ป.1
3	นายสังเวียน สมบัติราช	59	36	คศ.3	วท.บ	เทคโนโลยี	ทุกวิชา/ป.2,3
4	นางวิระวรรณ สมบัติราช	57	37	คศ.3	ค.บ.	สุขศึกษา	อังกฤษ, สังคม, คณิต, สุข/ป.4-6
5	นางจิตติพร เหลลาแหลม	58	36	คศ.3	ค.บ.	การศึกษาปฐมวัย	ทุกวิชา/อบ.1,2
6	นายสมศักดิ์ ด่านซ้าย	56	27	ช่างครุภัณฑ์4	ป.7	-	-

ตารางที่ 2.1

บุคลากร โรงเรียนบ้านโนนทัน

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
อ.1	1	4	5	9	8
อ.2	1	7	2	9	8
รวม	2	11	7	18	
ป.1	1	3	7	10	10
ป.2	1	1	8	9	9
ป.3	1	2	4	6	6
ป.4	1	7	5	12	12
ป.5	1	5	1	6	6
ป.6	1	5	7	12	12
รวม	6	23	32	55	

2.7.2 ข้อมูลผู้บริหาร

ผู้อำนวยการ โรงเรียน ชื่อ-สกุล นางสาววาสนา สีลุน โทรศัพท์ 083-345-9426

e-mail - วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาบริหารการศึกษา

ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนนี้ตั้งแต่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 1 ปี 7 เดือน

จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งสิ้น 73 คน จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน

ตารางที่ 2.2

จำนวนนักเรียนในโรงเรียนบ้านโนนทัน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2559 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระวิชา	คะแนนเฉลี่ยร้อยละปีการศึกษา 2559		
	ระดับโรงเรียน	ระดับสังกัด (สพฐ.)	ระดับประเทศ
คณิตศาสตร์	30.00	38.76	40.47
ภาษาไทย	48.94	51.88	52.98
วิทยาศาสตร์	33.31	40.79	41.22
ภาษาอังกฤษ	30.31	31.11	34.59
สังคมศึกษา	39.06	45.11	46.68

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกน ส่งผลให้โรงเรียนบ้านโนนทันได้รับคัดเลือกเป็นแบบอย่างการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี พ.ศ. 2554 (เกียรติบัตร “สถานศึกษาพอเพียง 2554” จากกระทรวงศึกษาธิการ)

ภาพที่ 2.1 เกียรติบัตร “สถานศึกษาพอเพียง 2554” จากกระทรวงศึกษาธิการ

2.7.3 วิสัยทัศน์

“โรงเรียนมุ่งสร้างคนดี มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา รักษาวัฒนธรรมไทย ใส่ใจ
 ภาษาสากล ดำรงตนอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

2.7.4 ปรัชญา

กยิรา เจ กยิรา เถนัง (ทำอะไร ทำจริง)

2.7.5 คำขวัญโรงเรียน

วิชาการเลิศ ประเสริฐคุณธรรมนำชุมชนพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม

2.7.6 นโยบาย 6 ก้าวโมเดล

2.7.6.1 ก้าวด้วยคุณธรรม

2.7.6.2 ก้าวล้ำวิชาการ

2.7.6.3 ก้าวสืบสานวัฒนธรรม

2.7.6.4 ก้าวนำเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

2.7.6.5 ก้าวพร้อมพลานามัย

2.7.6.6 ก้าวพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.7.7 จุดเน้น

นักเรียนดี ครูดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐานการศึกษา

2.7.8 พันธกิจ

2.7.8.1 ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ได้มาตรฐานการศึกษา

2.7.8.2 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาตนเองอย่าง

ต่อเนื่อง

2.7.8.3 พัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพได้มาตรฐานการศึกษา

2.7.8.4 ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.7.8.5 ปลุกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย

2.7.8.6 พัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

2.7.8.7 ประสานความร่วมมือกับองค์กร ชุมชนและสังคมในการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา

2.7.8.8 จัดกิจกรรมการฝึกทักษะการใช้ภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน และภาษาสากล

(ภาษาอังกฤษ)

2.7.9 เป้าประสงค์

2.7.9.1 ด้านนักเรียนดี

1) นักเรียนมีคุณธรรมดี

2) นักเรียนมีความรู้ดี

3) นักเรียนมีความสุขดี

2.7.9.2 ด้านครูดี

- 1) ครูมีคุณธรรมดี
- 2) ครูสอนดี

2.7.9.3 ด้านคุณภาพ

- 1) คุณภาพนักเรียน
- 2) คุณภาพครูและผู้บริหาร
- 3) คุณภาพสถานศึกษา
- 4) คุณภาพผู้ปกครองและชุมชน

2.7.10 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

2.7.11 อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ยิ้ม ไหว้ ทักทาย มีจิตสาธารณะและรักการอ่าน

2.7.12 เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

เกษตรสร้างชีวิต ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงสมร สารแสน (2550, น. 133-237) กล่าวว่า ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกุ้งประชารัฐบำรุง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 คน เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

สุธา ขวัญพุด (2550, น. 82) พบว่า ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการ์ตูนคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบบูรณาการทักษะกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการ์ตูนคือนักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการกับทักษะการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง จำนวน 2 ห้องเรียนซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำนวน 15 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ 15 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการ์ตูนคือนักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการทักษะก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการ์ตูนคือนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการ์ตูนคือนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือกับนักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการ

รัชนิกร ซาหมู (2551, น. 109-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียน เชิงบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการอ่าน คิด เขียน และพัฒนาทักษะการอ่าน คิด เขียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจำนวนนักเรียนร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดมีความสามารถในการอ่าน คิด เขียน ร้อยละ 70 ขึ้นไป การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย 4 วงจรปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้จำนวน 4 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นทักษะการอ่าน การคิด การเขียน จำนวน 13 แผ่น เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากแบบทดสอบท้ายวงจร พบว่า วงจรที่ 1-4 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม 60.00, 66.33, 73.65, 74.00 ซึ่งเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 ผลการประเมินการพัฒนาการอ่าน

คิด เทียน ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวม 66.26 การกระจายของคะแนน 4.99 โดยมีนักเรียนร้อยละ 40 ของนักเรียนทั้งหมด คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไปซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

สมัย จอร์ โมทย์ (2552, น. 107-108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ที่พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา มีเจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับสูง

อรุณ บุตรโคตร (2552, น. 117-120) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้ากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ โดยการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบบูรณาการ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนคูนประชาบำรุง ปีการศึกษา 2551 จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 85.33 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/75 ตามที่กำหนด ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบบูรณาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

พัชรินทร์ คงสุข (2552, น. 85-89) ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองคง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอน แบบบันทึกผลการสอนประจำวันของครู แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบฝึกหัดท้ายแผนประเมิน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนจำนวน ร้อยละ 94.44 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 84.63 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80.75 ตามที่กำหนด

พิมลรัตน์ วงแสน (2552, น. 83-87) ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องพลเมืองดีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 75 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.50 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 70/80

สุพรรณณี จันทร์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาพัฒนาการประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน การศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.39/83.89 2) ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.7551 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.51 3) ผลสัมฤทธิ์การเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Doster (2004) ได้วิจัยพัฒนาหลักสูตรวิชาทั่วไปแบบบูรณาการเรื่องการศึกษาวิชาศิลปะแบบร่วมศึกษา เน้นให้เห็นความสำคัญของศาสตร์ทางศิลปะว่าเป็นศาสตร์ที่ไม่ควรมองข้ามถึงความสำคัญ เพราะมีความสำคัญต่อความคิดทางสมองและมีความสำคัญต่อการบูรณาการต่อศาสตร์อื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรร่วมศึกษาได้ผลดีและมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในเรื่องประวัติศาสตร์อเมริกาและทัศนคติที่มีต่อสาระศิลปะ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ต่อการวิจัย คือ การศึกษาสาระเรื่องศิลปะควรให้มีการศึกษาที่ลงลึกเฉพาะเจาะจงไปได้ ไม่เพียงกำหนดเนื้อหาในวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่ควรขยายผลไปสู่ในการบูรณาการความรู้กับวิชาอื่น ๆ ด้วย

O'Neill (2004) ได้ศึกษาว่าการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ผ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก สามารถช่วยเพิ่มทักษะด้านการอ่านได้มากกว่าวิธีการสอนแบบปกติหรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติงานของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแบบบูรณาการผ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กมีผลคะแนนทดสอบด้านทักษะการอ่าน เขียนเพิ่มขึ้น มากกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแบบบูรณาการมีพัฒนาการด้านการอ่านมากขึ้นและสามารถอ่านหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีหลากหลายประเภทมากขึ้นด้วย

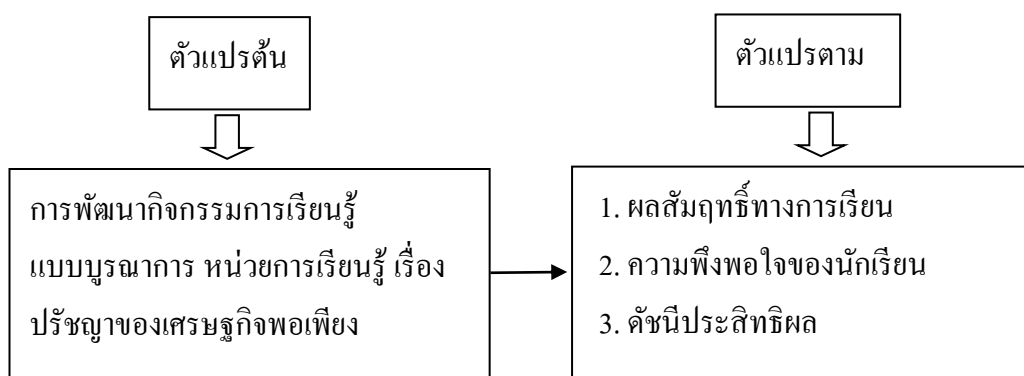
Meub (2005) ได้วิจัยหลักสูตรที่บูรณาการเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ว่ามีส่วนสัมพันธ์กับประสบการณ์การสอนของผู้สอน ได้ใช้วิธีวิจัย โดยใช้ระบบการเรียนรู้การบูรณาการที่สร้างความสำเร็จ เพื่อวัดผลประสิทธิภาพของครูผู้สอนที่ให้นักศึกษาปฏิบัติในชั้นเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน 19 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการวิเคราะห์ในเรื่องของจำนวนปีของประสบการณ์ที่สอน จำนวนปีที่สอนใน โรงเรียนของมลรัฐฟลอริดาและจำนวนปีที่สอนในแต่ละระดับชั้นในโรงเรียน ว่ามีส่วนสัมพันธ์กันและสรุปผลการบูรณาการการสอนของครู

กับการคาดหวังของผู้เรียนว่ามีองค์ประกอบที่สัมพันธ์ในเรื่องของเวลาที่ใช้เรียนในห้องเรียน การใช้งานของโปรแกรมระบบการเรียนรู้ การบูรณาการใช้โปรแกรมระบบการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา กลยุทธ์การกระตุ้นการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีและการพัฒนาทางอาชีพของผู้สอน ทางด้านบทบาทหน้าที่ ความร่วมมือ ความเชี่ยวชาญในการสอนและทัศนคติ

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ผู้ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบบูรณาการ เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เหมาะสำหรับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเป็นการสร้างความตระหนักเป็นขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จากภายในตัวเองรู้ได้เฉพาะตน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนเองและสังคมในชุมชนได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการสอนแบบบูรณาการว่าสามารถแก้ปัญหาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมได้อีกด้วยจึงได้ทำการวิจัยในเรื่องนี้ขึ้น

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้สรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ One Group Pretest - Posttest Design เพื่อสร้างและหาประสิทธิผลของ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบ บูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการภายใต้องค์ประกอบของการดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
4. รูปแบบวิจัย
5. การเก็บข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนทัน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านเสด็จ จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่กำลัง ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิด ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน ใช้เวลาสอน 10 ชั่วโมง

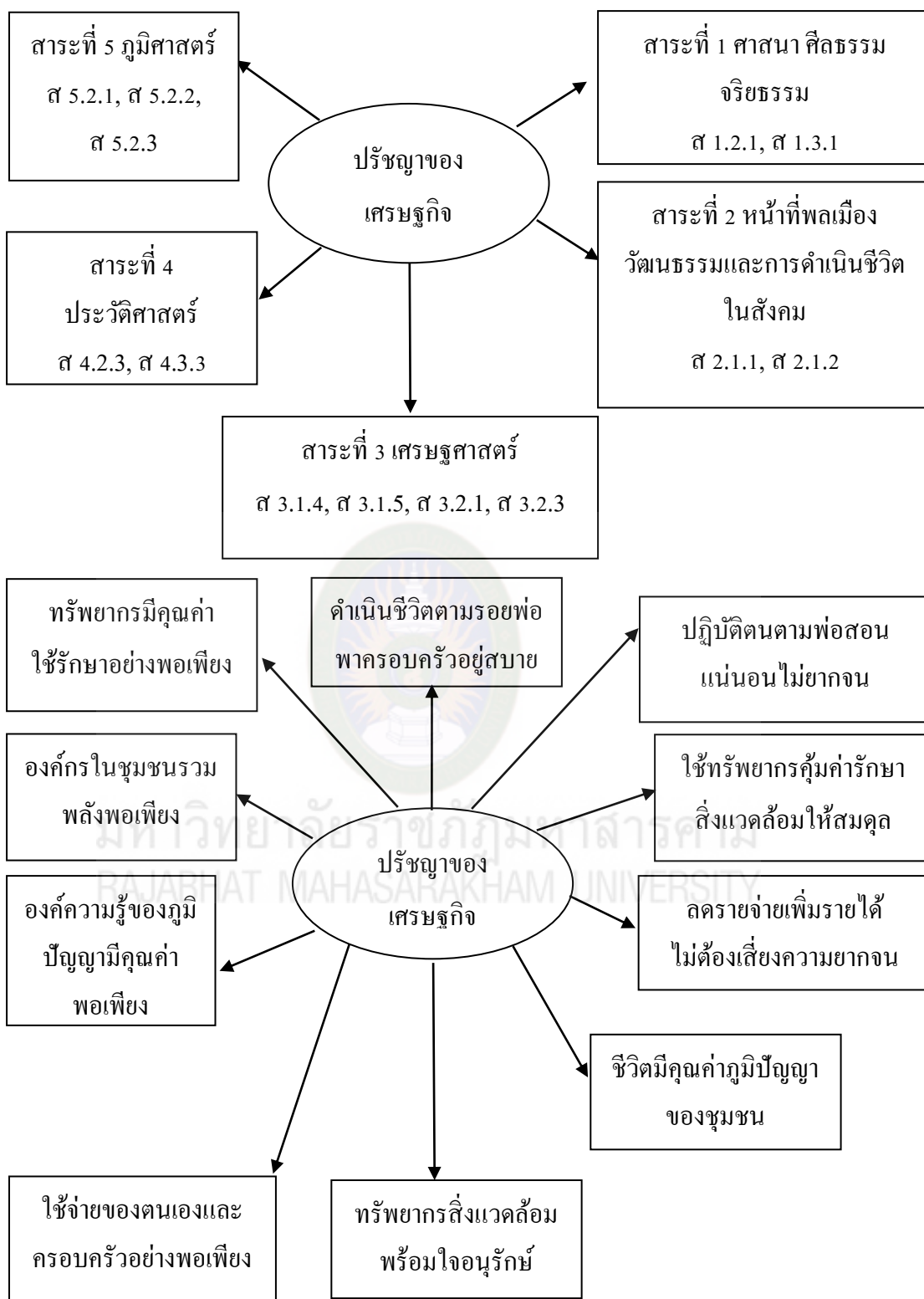
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้
2. ศึกษาสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงนั้น และเนื้อหา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำมาบูรณาการการเรียนรู้ได้

ภาพที่ 3.1 ผังมโนทัศน์ หน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 3.1

ผลการวิเคราะห์คัดเลือกเนื้อหา แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เนื้อหา	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
1. ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพวกรอบครัวอยู่สบาย	ศ 3.1.4 เข้าใจระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์	1. อธิบายหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 2. นำหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
2. ปฏิบัติตนตามพ่อสอนเน้นอนไม่ยากจน	ศ 4.1.2 เข้าใจลักษณะของข้อมูลและการจัดระบบข้อมูลระดับจังหวัด ภาค และประเทศ	1. สามารถปฏิบัติตามแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 2. การนำแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับตนเองและครอบครัวในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
3. ทรัพยากรมีคุณค่าใช้รักษาอย่างพอเพียง	ศ 5.2.1 รู้ลักษณะเฉพาะความสำคัญ และความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยตระหนักถึงความจำเป็นวิธีการกระจายและแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างท้องถิ่นเข้าใจสาเหตุผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และทรัพยากรในท้องถิ่นและประเทศ	1. นักเรียนสามารถสำรวจสภาพปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เนื้อหา	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
4. องค์กรในชุมชนรวมพลังพอเพียง	ส 3.1.5 รู้และเข้าใจระบบและวิธีการของสหกรณ์ระดับจังหวัด	1. ระบบและวิธีการสหกรณ์ 2. การนำหลักของสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
5. ใช้ทรัพยากรคุ้มค่ารักษาสัมดุลสิ่งแวดล้อมให้	ส 5.2.3 ดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาคและประเทศ	1. อธิบายความหมาย ประเภท ประโยชน์ ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 2. นำทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้อย่างสมดุล
6. องค์กรความรู้ของภูมิปัญญาที่มีคุณค่าพอเพียง	ส 2.1.1 ภูมิใจและชื่นชมในความเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิต ประชาธิปไตยของตนเองและบุคคลอื่นในระดับกลุ่มสังคมท้องถิ่นและประเทศชาติ	1. อธิบายประวัติและผลงานของภูมิปัญญาในท้องถิ่น 2. วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของภูมิปัญญาในท้องถิ่น
7. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ไม่ต้องเสี่ยงความยากจน	ส 3.2.1 รู้และเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการทำงานทั้งการผลิต การบริโภคและการบริการ	เข้าใจแนวทางการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของครอบครัว
8. ใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างพอเพียง	ส 3.2.3 รู้บทบาทหน้าที่ของธนาคารและสถาบันการเงินระดับประเทศ	เข้าใจการทำบันทึกรายรับ – รายจ่ายเพื่อความพอเพียง

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เนื้อหา	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
10. ชีวิตมีคุณค่า ภูมิปัญญาของ ชุมชน	ส 1.2.1 ชื่นชมการทำ ความดีของบุคคลในสังคม พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติ ของตนเพื่อเป็นหลักใน การดำเนินชีวิต	1. อธิบายความหมายของภูมิปัญญา ไทย 2. แนวทางอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในด้าน ต่าง ๆ

3. กำหนดหน่วยการเรียนรู้หัวข้อ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแกน
หน่วย ตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ และครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4. เขียนแผนที่ความคิดเพื่อเชื่อมโยงการบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน ใช้เวลาสอน แผน ละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 10 ชั่วโมง

5. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีรายละเอียดครอบคลุมดังต่อไปนี้

5.1 มาตรฐานการเรียนรู้

5.2 สาระสำคัญ

5.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

5.4 สาระการเรียนรู้

5.5 กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.6 ชื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.7 การวัดผลประเมินผล

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้
จัดการเรียนรู้ไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คือ

6.1 นางสาวรัตน์ ศรีรุ่งเรือง วุฒิการศึกษา ศษ.ม. หลักสูตรและการสอน ครู
ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกุงวิทยาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

6.2 นางประสพพร อันบุรี วุฒิ ค.ม. วิจัยและประเมินผล ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนผดุงนารี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

6.3 นางสาววาสนา สีสุน วุฒิ กศ.ม. บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโนนทัน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6.4 นายคำมี ตั้งคะพันธ์ วุฒิ ค.บ. สังคมศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านโนนทัน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6.5 นางอัญชลี จันทร์สุข วุฒิ ศษ.ม. หลักสูตรและการสอน ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านดงหนองสระปลา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

7. นำผลการประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของ (Likert) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แล้วนำผลการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาหาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 68-74)

นำคะแนนที่ได้จากการวัดมาหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

4.51 – 5.00 มีระดับความเหมาะสม มากที่สุด

3.51 – 4.50 มีระดับความเหมาะสม มาก

2.51 – 3.50 มีระดับความเหมาะสม ปานกลาง

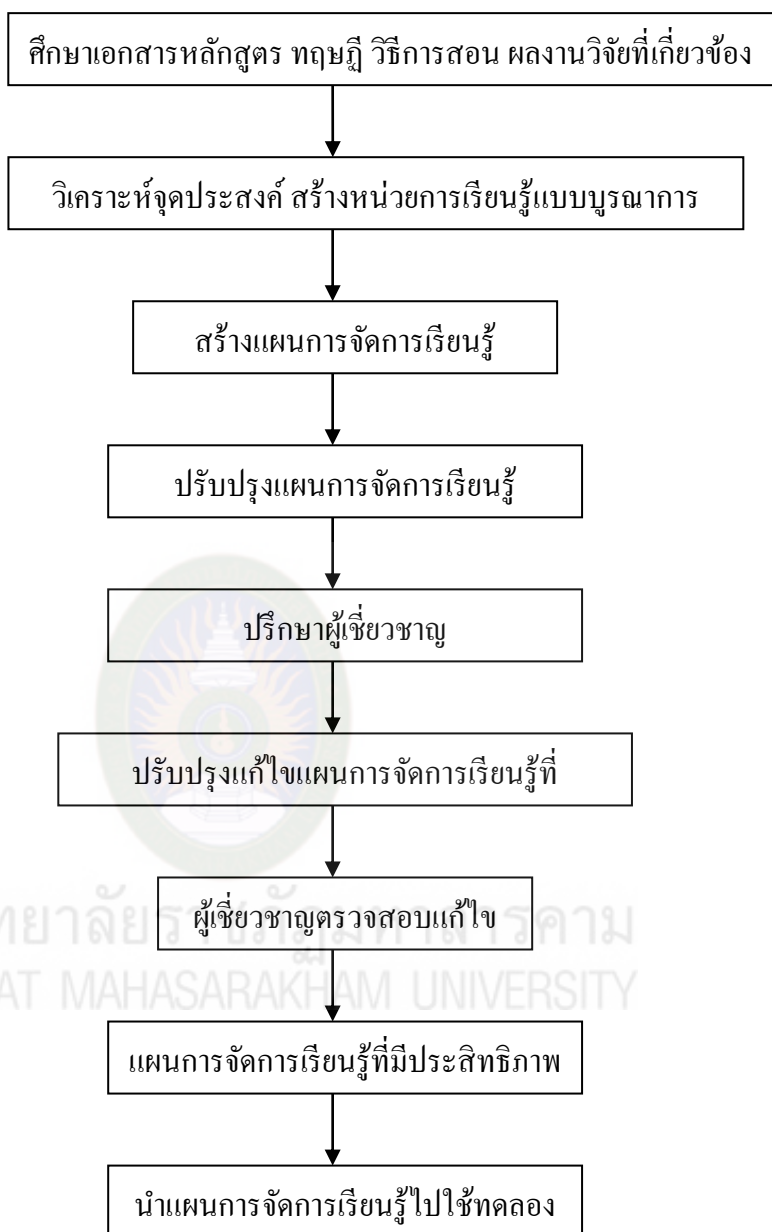
1.51 – 2.50 มีระดับความเหมาะสม น้อย

1.00 – 1.50 มีระดับความเหมาะสม น้อยที่สุด

โดยให้ค่าความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ตัดสินถือว่าแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ได้ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.09) (ภาคผนวก ง)

8. นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ

9. นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบทดสอบ วิธีการหาอำนาจจำแนก ความยากง่าย ความเที่ยงตรง และวิธีการหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเภทปรนัย ชนิดเลือกตอบ จากเอกสาร หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษา
2. วิเคราะห์เนื้อหาและตัวชี้วัดแต่ละเรื่อง แต่ละเนื้อหา กำหนดจำนวนข้อสอบในแต่ละเนื้อหา
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหา เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบปรนัยชนิดเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ เพื่อคัดเลือกไว้ใช้จริง จำนวน 30 ข้อ ตามสัดส่วนจำนวนข้อสอบที่กำหนด

ตารางที่ 3.2

สัดส่วนคะแนนของแบบทดสอบด้านพฤติกรรม

เรื่อง	จุดประสงค์	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
1. ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพร้าครอบครัวอยู่สบาย	1. อธิบายหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 2. นำหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง	5	3
2. ปฏิบัติตนตามพ่อสอนเน้นอนไม่ยากจน	1. สามารถปฏิบัติตามแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 2. การนำแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับตนเอง และครอบครัวในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง	5	3
3. ทรัพยากรมีคุณค่าใช้รักษาอย่างพอเพียง	1. นักเรียนสามารถสำรวจสภาพปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน	5	3

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เรื่อง	จุดประสงค์	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
4. องค์กรในชุมชนรวมพลังพอเพียง	1. ระบบและวิธีการสหกรณ์ 2. การนำหลักของสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4	3
5. ใช้ทรัพยากรคุ้มค่ารักษาสสิ่งแวดล้อมให้สมดุล	1. อธิบายความหมาย ประเภท ประโยชน์ ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 2. นำทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้อย่างสมดุล	5	3
6. องค์กรความรู้ของภูมิปัญญา. คุณค่าพอเพียง	1. อธิบายประวัติและผลงานของภูมิปัญญาในท้องถิ่น 2. วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของภูมิปัญญาในท้องถิ่น	4	3
7. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ไม่ต้องเสี่ยงความยากจน	เข้าใจแนวทางการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของครอบครัว	5	4
8. ใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างพอเพียง	เข้าใจการทำบันทึกรายรับ – รายจ่าย เพื่อความพอเพียง	4	3
9. ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมพร้อมใจอนุรักษ์	บอกความหมาย ประเภท การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง	5	3
10. ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน	1. อธิบายความหมายของภูมิปัญญาไทย 2. แนวทางอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในด้านต่าง ๆ	3	2
รวม		45	30

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นทั้งหมด 45 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความ สอดคล้องระหว่างข้อสอบรายข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของข้อสอบรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 เพื่อนำไปทดลองใช้หาค่าอำนาจจำแนก ความ ยากง่าย และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบต่อไป

5. รวบรวมข้อสอบที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลองใช้ นำไปทดสอบ (Try –Out)

6. นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์คุณภาพ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจ จำแนก (B) ตามวิธีของแบรนแนน (Brennan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 90) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่า ความยากง่ายที่มีค่า 0.32 - 0.76 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 – 1.00 (ภาคผนวก ข)

7. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่นของ แบบอิงเกณฑ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีของ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 112)

8. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ แล้วจำนวน 30 ข้อเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบจริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ และวิธีการสร้าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดนิยามความพึงพอใจเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดรายการสอบถาม ของแบบสอบถามและออกแบบโครงสร้างแบบสอบถามตามชนิดของแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่เลือกใช้

3. กำหนดรายการสอบถามและสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามโครงสร้างของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ พึงพอใจระดับมากที่สุด พึงพอใจระดับมาก พึงพอใจระดับปานกลาง พึงพอใจระดับน้อย และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนและเกณฑ์แปลผลความพึงพอใจ ดังนี้

กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

กำหนดเกณฑ์แปลผลความพึงพอใจ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 99-100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลผล ความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลผล ความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลผล ความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลผล ความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลผล ความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับนิยามความพึงพอใจ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

คำนวณค่า IOC (Index of Item Congruency) ของรายการสอบถามรายข้อแล้ว คัดเลือกรายการสอบถามที่มีค่า IOC ได้ข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ถึง 1.00 จึงคัดไว้ทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ (ภาคผนวก ฉ) เพื่อนำไปใช้ต่อไป

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจให้เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.4 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design โดยมีลักษณะการทดลอง ดังตารางที่ 3 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 59-60)

ตารางที่ 3.3

แบบแผนการทดลองแบบ *One Group Pre-test Post-test Design*

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง ทดสอบก่อนการทดลอง(Pre-Test)

X หมายถึง การทดลองกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

T₂ หมายถึง ทดสอบหลังการทดลอง (Post-Test)

3.5 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนทัน อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 12 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre – Test) กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

2. จัดกิจกรรมตามแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ กับกลุ่มเป้าหมาย จนครบ 10 ชั่วโมง และเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเรียนโดยการทดสอบย่อยเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมแต่ละแผน

3. ทดสอบหลังเรียน (Post – Test) กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

4. นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของพัฒนาการการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2
2. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามสูตรคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I.
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 โดยใช้ t-test (One Sample)
4. วิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์แปลผลความพึงพอใจที่กำหนด

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่
 - 1.1 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.1.1 วิเคราะห์หาค่าความตรงตามเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยชนี, 2558, น. 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายกับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้ +1 แทนเมื่อแน่ใจว่าข้อสอบที่ออกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบที่ออกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบที่ออกไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป

1.1.2 วิเคราะห์หาค่าความยากเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2558, น. 213)

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

1.1.3 หาค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan) ของกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N_1	แทน	จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนจุดตัด
	N_2	แทน	จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัด

1.1.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบอิงเกณฑ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีของ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 112)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum x_i - \sum x_i^2}{(k-1) \sum (x_i - c)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

2. สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

2.1 สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 ใช้ E_1/E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 155) มีสูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ

จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน เนื้อหาครบถ้วนแล้ว

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของผู้เรียนหลังทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N แทน จำนวนกลุ่มทดลอง

A แทน จำนวนคะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 หาค่าดัชนีประสิทธิผล กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำนวณจากสูตร E.I ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, น. 31-35)

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

เมื่อ E.I แทน ดัชนีประสิทธิผล

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

3.1 สถิติพื้นฐาน (สมนึก ภัททิยธนี, 2558, น. 241-263)

3.1.1 ร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.1.2 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองทั้งหมด
 N แทน จำนวนทั้งหมด

3.1.4 สถิติเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ใช้สถิติ t-test (One Sample) (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 372)

สูตร $t =$ โดยมี $df = n - 1$

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S.D / \sqrt{n}}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร (ตามสมมติฐานว่าง)
 S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนนักเรียน)
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
ΣX	แทน	คะแนนรวม
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าเปรียบเทียบค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของพัฒนาการเรียนรู้อย่างบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของพัฒนาการเรียนรู้อย่างบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 4.1

การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ร้อยละ	S.D.
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	50	44.25	88.50	2.31
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	25.67	85.56	0.94
ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ (E_1 / E_2) มีค่าเท่ากับ 88.50 / 85.56				

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) มีค่าเท่ากับ 88.50 / 85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) นั่นคือการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียน โดยรวมร้อยละ 88.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนโดยรวมร้อยละ 85.56

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 4.2

ผลวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน		ดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบ ก่อนเรียน	ทดสอบ หลังเรียน	
12	30	192	308	0.6904

จากตารางที่ 4.2 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6904 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 69.04

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.3

วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ร้อยละ 80	df	χ
30	25.67	0.94	24	11	6.148

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ; df = 11

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่า t ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 6.148 ซึ่งต่ำกว่าค่า tวิกฤติ ซึ่งเท่ากับ 2.718 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนชอบเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องน่าสนใจ	4.42	0.49	มาก
3	เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป	4.42	0.49	มาก
4	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ ความพอเพียง มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต	5.00	0.00	มากที่สุด
5	เนื้อหาที่เรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.75	0.60	มากที่สุด
6	นักเรียนสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.17	0.37	มาก
7	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เข้าใจขั้นตอนการทำงานและปฏิบัติด้วยตนเอง	4.83	0.37	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความพึงพอใจกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.83	0.37	มากที่สุด
9	นักเรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก	4.50	0.50	มาก
10	นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และแสดงผลงาน	4.58	0.49	มากที่สุด
11	นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.50	0.50	มาก
12	นักเรียนเข้าใจ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.75	0.60	มากที่สุด
13	ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามคำสอนของพ่อหลวงเป็นการทำความดีถวายพ่อหลวง	4.75	0.43	มากที่สุด
14	นักเรียนเข้าใจถึงความพอเพียง ความพอประมาณ	4.50	0.50	มาก
15	นักเรียนรู้จักใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิตมากขึ้น	4.67	0.47	มากที่สุด
	รวม	4.64	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยแบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมาก คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=5.00$, S.D. = 0.00) นักเรียนชอบเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X}= 5.00$, S.D. = 0.00) นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ นักเรียนสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียน ($\bar{X}=4.17$, S.D. = 0.37) มีความพึงพอใจในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ หาประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์ และความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50 / 85.56 ซึ่งเป็นไปสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.1.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.6904 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 69.04

5.1.3 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.4 นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.41)

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้อค้นพบที่ควรนำมาเสนออภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50 / 85.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นั่นคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียน โดยรวมร้อยละ 88.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยรวมร้อยละ 85.56 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน หลักสูตร โครงสร้างการเรียนรู้ แล้วนำขึ้นมาใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน โดยผ่านการประเมินที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากพร้อมทั้งมีการนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทดลองใช้ก่อน (Try Out) แล้วจึงนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรุณ บุตรโคตร (2552, น. 117-120) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ใฝ่กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ โดยการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบบูรณาการ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนคูน ประชาบารุง ปีการศึกษา 2551 จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 85.33 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/75 ตามที่กำหนด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพรรณิ จันท์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาพัฒนาการประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 การศึกษาพบว่าแผนการจัดการเรียนแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.39/83.89

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.6904 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 69.04 ทั้งนี้เนื่องจากและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วย

ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเองให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนตั้งคำถามและชี้ประเด็นทำให้เกิดความคิดและวิธีแก้ปัญหาได้เอง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูริกร เป็นสุข (2556, น. 108-115) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติมีค่าเท่ากับ 0.7088 คิดเป็นร้อยละ 70.88 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณิ จันทร์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียน จากการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.7551 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.51

3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องถามคำถามและค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเองให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนตั้งคำถามและชี้ประเด็นทำให้เกิดความคิดและวิธีแก้ปัญหาได้เอง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงสมร สารแสน (2550, น. 133-237) ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกงประชารัฐบารุงอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 คน เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 75 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ คงสุข (2552, น. 85-89) ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองคง

อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอน แบบบันทึกผลการสอนประจำวันของครูแบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบฝึกหัดท้ายแผนประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนจำนวน ร้อยละ 94.44 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 84.63 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80.75 ตามที่กำหนด

4. นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก นักเรียนมีความพึงพอใจมาก คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และนักเรียนชอบเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุริกร เป็นสุข (2556, น. 85) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณิ จันท์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรให้ความสนใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการจัดการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.3.1.2 ครูผู้สอนควรบูรณาการการใช้สื่อในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจ และมีความใฝ่เรียนรู้ทุกคน ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและเกิดการมองเห็นภาพในรูปของนามธรรมได้อย่างชัดเจน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในเนื้อหาอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อจะให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากขึ้น

5.3.2.2 ควรใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ร่วมกับสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยดำเนินการวิจัยในเชิงเปรียบเทียบ การจัดการเรียนโดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกษม วัฒนชัย. (2548). *การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเครือข่ายการศึกษา*. เอกสารประกอบการบรรยาย วันเสาร์ที่ 17 มิถุนายน 2548 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- คัมภีร์ สุตแท้. (2551). “การนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา”, *วารสารวิชาการ*. 6 : มิถุนายน.
- ชูริกร เป็นสุข. (2556). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการและแบบปกติ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงสมร สารแสน. (2550). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- นूरชัย สิริมหาสาร. (2545). *แผนการจัดประสบการณ์ก่อนประถมศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นุกพอย์.

- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. (2545). *การสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้อ.
- ประคินันท์ อุปรนัย. (2551). *สร้างพลังทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเวศ วะสี. (2550). *พระเจ้าอยู่หัวกับรหัสการพัฒนาใหม่*. กรุงเทพฯ : ร่วมด้วยช่วยกัน.
- ปราณี กองจินดา. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และ ทักษะการ คิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปา โดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้คู่มือครู*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปริยทิพย์ บุญคง. (2546). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เผชิญ กิจระการ. (2546). *“ดัชนีประสิทธิผล,” ใน เอกสารประกอบการสอน*. ภาควิชา เทคโนโลยีการศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรินทร์ คงสุข. (2552). *การพัฒนาการหน่วยการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. (2545). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- พิมพ์รัตน์ วงแสน. (2552). *การพัฒนาการหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องพลเมืองดีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพศาล หวังพานิช. (2536). *วิธีการวิจัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- มนตรี เทียบแหลม. (2544). *ความพึงพอใจในภาระหน้าที่และงานของเกษตรอำเภอ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ยุทธนา ภาระนันท์. (2550). *องค์กรพอเพียง*. กรุงเทพฯ : เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป.
- รัชนิกร ซาหมู. (2551). *การพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียนเชิงบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โรงเรียนบ้านโนนทัน. (2558). *หลักสูตรโรงเรียน*. ขอนแก่น : โรงเรียนบ้านโนนทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2.
- โรงเรียนบ้านโนนทัน. (2558). *รายงานประจำปี*. ขอนแก่น : โรงเรียนบ้านโนนทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2.
- ล้วน สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2543). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- วิทยา อธิปอนันต์. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งตนเอง*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.
- วิรัช วิรัชนิภาภรณ์. (2550). *การบริหารจัดการตามแนวคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : โพรเฟซ.
- ศลใจ วิบูลย์กิจ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานงานของศึกษานิเทศก์กับความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอเขตการศึกษา 3*. (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภสิริ โสมาเกตุ. (2544). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนโดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). *หลากหลายการเรียนรู้แบบบูรณาการ*. นครสวรรค์ : ริมปิงการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546 ก). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548ข). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สมัย จจรโมทย์. (2552). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ.* กรุงเทพฯ : บুদ্ধ พอยท์.
- สุธา ขวัญพุด. (2550). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีกัณฑ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบบูรณาการทักษะกับการเรียนแบบร่วมมือ.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพรรณิ จันทรศิริรัตน์. (2556). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว.* กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2549). *กลยุทธ์การสอนคิดสังเคราะห์.* กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อรทัย มูลคำ. (2544). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 7).* กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- อรัญญา สุชาติโนบล. (2545). “การสอนแบบบูรณาการ,” *วิชาการ.* ธันวาคม.
- อรุณ บุตรโคตร. (2552). *การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ใฝ่กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้วิธีแบบบูรณาการ.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุตรพร อมรรธรรม. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.* กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- Chuang, Hsueh-Hua. (2004). *Sustainable faculty development : Issues in technology for Teacher Education.* Doctoral dissertation, Iowa State University.
- Doster, Jennifer Ruth jones. (2004). *Co-study art education, : A study of intcgrated Curriculum.* Doctoral dissertation. The Florids State University.
- Meub, Marilyn N. (2005). *the relationship between teaching experiencc and staiy and Primary Student gains in mathematics uring an integerated learning system.* Doctoral dissertation, University of South Florida.
- O’Neill, Nancy Ann. (2004). “Reading Acguisition : Third-Grade Curriculum Intrgration through Children’s Literature, *Masters Abstracts International.* 42(3) : 729 ; june.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แผนที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบายเวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี และ การใช้ความรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวัง มีคุณธรรมประกอบในการวางแผนการตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว สังคม และประเทศชาติในทุก ๆ มิติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
2. นำหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การบูรณาการกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอเพียง
 - 1.1 ความพอประมาณ

นักเรียนผู้สภาพและเลือกการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสมกับฐานะ

- 1.2 ความมีเหตุผล

นักเรียนรู้จักการคิดพิจารณาไตร่ตรองว่าการดำเนินชีวิตของตนเองว่าเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่

1.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

1.3.1 นักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.2 นักเรียนรู้จักเลือก เวลา สถานที่ในการดำเนินชีวิตที่ไม่มีความเสี่ยง

2. คุณธรรมกำกับความรู้

2.1 เจือใจคุณธรรม

ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การพึ่งตนเอง และการรู้จักแยกแยะถูก ผิด โดยใช้สติปัญญา

2.2 เจือใจความรู้

ใช้ความรู้รอบคอบ ระมัดระวังในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความเปลี่ยนแปลงของสังคมตลอดเวลา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นนำ

1.1 ให้นักเรียนฟังเพลง “ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา” แล้วร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาจากเนื้อเพลงว่าเนื้อเพลงกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้าง และมีสิ่งใดที่จะนำมาเป็นข้อคิดในการดำเนินชีวิตของตนเองที่เกิดเป็นคนไทย บนผืนแผ่นดินไทย โดยให้เขียนเป็นผังความคิด

1.2 นักเรียนและครูสนทนาเนื้อหาจากบทเพลงว่ามีความเชื่อมโยงกับหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิตของสังคมไทยในเรื่องความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรู้ และความคุณธรรม

2. ขั้นให้ประสบการณ์

2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่ม ศึกษาหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อเอกสารประกอบการสอนเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วบันทึกสาระสำคัญในงาน โดยให้

กลุ่มที่ 1 สรุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มที่ 2 สรุปลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มที่ 3 สรุปลักษณะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ กรอบแนวคิด/ คุณลักษณะ

2.2 นักเรียนจัดทำแผนผังความคิดเกี่ยวกับหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปเป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม

2.3 ให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจกิจกรรมการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ของตนเองและของครอบครัวแล้วบันทึกในใบงานที่ 1 นำผลการสำรวจมาวิเคราะห์/จำแนกกิจกรรมในครอบครัวที่เป็นผลดีต่อการดำเนินชีวิตตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 นักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมการดำเนินชีวิตในครอบครัวที่สอดคล้องกับหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 นักเรียนนำเสนอผลงานการจัดทำแผนผังความคิด (Mind Map) ไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศในห้องเรียน/นอกห้องเรียน

2.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสรุปสาระสำคัญที่ได้เรียนรู้

3. ชั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และการใช้ความรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวัง มีคุณธรรม ประกอบในการวางแผนการตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และนักเรียนควรใช้หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ

1. เพลงภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา
2. หนังสือประกอบการเรียน เอกสารประกอบการสอน เรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
3. ใบงานเรื่องสำรวจกิจกรรมของตนเองและครอบครัวที่ดำเนินชีวิตตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

แหล่งการเรียนรู้

บ้านและชุมชนของนักเรียน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

1.1 สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรม อภิปราย ถาม - ตอบ

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....(ผู้บันทึก)

(นางสาวรพีพรรณ เจ๊กนอก)

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก

เพลงภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหาราชา

เพลง ภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหาราชา

ประกอบแผนการสอนที่ 1 เรื่องการดำเนินชีวิตตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวงบันดาลให้ ที่ในทุ่งฉางมีข้าว
น้ำรินดินดีใครเล่า ทุกข์ใดเห็นไปบรรเทา ด้วยพระบาท
เกือบศตวรรษ ฐ นำไทยทั้งชาติ พันภัย
แผ่นดินถิ่นเมืองทอง ผ่านพัน โภภัยเนื่องนอง พระทรงคุ้มครองไทยไว้
ฐ เป็นพลังแผ่นดิน สมานพลังชีวินของชนชาวไทย
อุ้นใจไพร่ฟ้า พระบุญญาเกริกไกร ภูมิพลมหาราชา

**อ้อองค์สุริย์ศรี มีธรรมสอง ปกครองอย่างทรงพระเมตตา
ดูบิดรเหล่าประชา ทุกข์ร้อนใดใดกรายมา ไร่ฟ้าเป็นคั้งฝนดับไฟ
ภูมิใจไทย ร่วมร้อยหัวใจร่วมใฝ่ร่วมหวัง ภูมิพลัง แผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่
เกิดไ้ นบน้อมเทิดทูน ฐ เหนือเกล้า สราญนานเนา หทัยสุขล้ำสมจินต์
เพชรแพรว พิพัฒน์ เกทภัยพ่ายแพ้สิ้น นวมินทร์มหาราชา ภูมิพล

ใบกิจกรรม

เรื่อง การสำรวจกิจกรรมการดำเนินชีวิต

ประกอบแผนการสอนที่ 1 เรื่อง การดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบาย

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจกิจกรรมการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วบันทึกลงในตาราง

กิจกรรมของตนเอง	กิจกรรมของครอบครัว
1. ความพอประมาณ	1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล	2. ความมีเหตุผล
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
4. เงื่อนไขความรู้	4. เงื่อนไขความรู้
5. เงื่อนไขคุณธรรม	5. เงื่อนไขคุณธรรม

แนวคำตอบใบกิจกรรม
เรื่อง การดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจกิจกรรมการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมของตนเอง	กิจกรรมของครอบครัว
1. ความพอประมาณ	1. ความพอประมาณ
ด้านการเรียน ควรเลือกอ่านหนังสือที่เหมาะสม พักผ่อนให้เพียงพอ	ใช้จ่ายของที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
2. ความมีเหตุผล	2. ความมีเหตุผล
ชื่อของที่จำเป็น รู้จักประหยัดคอดอม	มีการเก็บออม มีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
มีการวางแผนการอ่านหนังสือเตรียมสอบ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	รู้จักวางแผน ครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นด้านการงาน การเงิน ด้านอนาคตลูก และสมาชิกในครอบครัว
4. เงื่อนไขความรู้	4. เงื่อนไขความรู้
มีการเรียนรู้ตั้งใจเล่าเรียนและนำความมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	มีความรู้ด้านวิชาการในแขนงต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในครอบครัว
5. เงื่อนไขคุณธรรม	5. เงื่อนไขคุณธรรม
การเป็นคนดี ประพฤติตามหลักธรรม	รู้จักทำบุญร่วมกันในครอบครัว มีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน และมีความรอบคอบในการดำรงชีวิต

แบบการสังเกตพฤติกรรม

ประกอบแผนการสอนที่ 1 เรื่อง การดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบาย

ชื่อ.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้กรอกแบบตรวจผลงานตามรายการประเมิน ดังนี้

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. การอภิปราย/แสดงความคิดเห็น 1.1) อภิปรายครบทุกประเด็น บันทึก และสรุปได้อย่างเป็นระบบ (3) 1.2) อภิปรายครบทุกประเด็น สรุปไม่ชัดเจน (2) 1.3) อภิปรายไม่ครบทุกประเด็น สรุปไม่ชัดเจน (1)			
2. การถาม - ตอบ 2.1) ถาม – ตอบได้ถูกต้อง (3) 2.2) ถาม – ตอบได้แต่ไม่ขยายความ (2) 2.3) ถาม – ตอบไม่ตรงประเด็น (1)			
3. นำเสนอผลงาน 3.1) นำเสนอได้อย่างสนใจ มีเนื้อหาสาระครบถ้วน (3) 3.2) นำเสนอผลงานได้บางส่วน ไม่ครอบคลุม (2) 3.3) นำเสนอผลงานได้น้อย (1)			
4. การร่วมกิจกรรมกลุ่ม 4.1) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน (3) 4.2) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มได้บางส่วน (2) 4.3) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มน้อย (1)			

ระดับคุณภาพ 3 = ดี, 2 = พอใช้, 1 = ปรับปรุง

สรุปผลการประเมินการสังเกต

○ 5–6 คะแนน ○ พอใช้ 3–4 ○ ปรับปรุง ต่ำกว่า 2 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน

เรื่อง ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริของใคร
 - ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
 - ข. สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
 - ค. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 - ง. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
2. ข้อใดไม่ใช่วิธีการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. ประหยัดใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
 - ข. ประกอบอาชีพสุจริต
 - ค. แข่งขันผลประโยชน์กัน
 - ง. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี
3. วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสำหรับบุคคลใดที่จะนำไปปฏิบัติ
 - ก. เกษตรกร
 - ข. ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย
 - ค. ครูและนักเรียน
 - ง. บุคคลทุกคน
4. ข้อใดคือความหมายของ “ทฤษฎีใหม่” ที่ถูกต้อง
 - ก. แนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ
 - ข. แนวทางหรือหลักการในการทำเกษตรกรรม
 - ค. แนวทางหรือหลักการในการแบ่งพื้นที่ทำมาหากิน
 - ง. แนวทางหรือหลักการในการดำเนินธุรกิจ
5. การจัดสรรที่ดินเพื่อทำเกษตรตามทฤษฎีใหม่แบ่งอย่างไร
 - ก. 10 : 20 : 30 : 40
 - ข. 10 : 30 : 30 : 30
 - ค. 20 : 30 : 30 : 20
 - ง. 30 : 30 : 30 : 10

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
เรื่อง ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อปกครองครัวอยู่สบาย

1. ก 2. ค 3. ง 4. ค 5. ง

ภาคผนวก ๓

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๗๕๘๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวาสนา สีลุน

ด้วย นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอกรหัสประจำตัว 588210520109 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๕๘๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรียน เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณคำมี ตั้งกะพันธ์

ด้วย นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอกรหัสประจำตัว 588210520109 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๗๕๘๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณประสพพร อ้นบุรี

ด้วย นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอก รหัสประจำตัว 588210520109 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๗๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๕๘๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสุภารัตน์ ศรีรุ่งเรือง

ด้วย นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอกร รหัสประจำตัว 588210520109 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรค้ำ)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๓๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๓๕๕๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณอัญชลิ จันทร์สุข

ด้วย นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอกร รหัสประจำตัว 588210520109 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรค้ำ)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐ - ๔๓๓๑-๓๒๐๖ ต่อ ๑๘๒

www.edu.@rmu.ac.th

ภาคผนวก ๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

นางสุดารัตน์ ศรีรุ่งเรือง	ศษ.ม. หลักสูตรและการสอน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนอง กุงวิทยาการ ตำบลโนนศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
นางสาววาสนา สีลูน	กศ.ม. บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนทัน ตำบล โนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น
นายคำมี สังคะพันธ์	ค.บ. สังคมศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านโนนทัน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น
นางประสพพร อ้นบุรี	ค.ม. วิจัยและประเมินผล ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน ผดุงนารี ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
นางอัญชลี จันทร์สุข	ศษ.ม. หลักสูตรและการสอน ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านด้อง หนองสระปลา ตำบลหนองสระปลา อำเภอหนองหาน จังหวัด อุดรธานี

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ก่อนเรียน – หลังเรียน

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงกระดาษคำตอบโดยเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริของใคร
 - ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
 - ข. สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
 - ค. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 - ง. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
2. ข้อใดไม่ใช่วิธีการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. ประหยัดใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
 - ข. ประกอบอาชีพสุจริต
 - ค. แข่งแข่งผลประโยชน์กัน
 - ง. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี
3. วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสำหรับบุคคลใดที่จะนำไปปฏิบัติ
 - ก. เกษตรกร
 - ข. ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย
 - ค. ครูและนักเรียน
 - ง. บุคคลทุกคน
4. ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง
 - ก. ขั้นต้น ขั้นก้าวหน้า ขั้นกลาง
 - ข. ขั้นก้าวหน้า ขั้นกลาง ขั้นต้น
 - ค. ขั้นต้น ขั้นกลาง ขั้นก้าวหน้า
 - ง. ปฏิบัติขั้นใดก่อนก็ได้
5. วัตถุประสงค์ของการขุดสระคืออะไร
 - ก. กักเก็บน้ำ
 - ข. เลี้ยงสัตว์น้ำ
 - ค. ปลุกพืชน้ำ
 - ง. ถูกทุกข้อ
6. ในระหว่างการขุดสระน้ำจะมีดินถูกขุดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก นักเรียนจะมีวิธีจัดการดินอย่างไร
 - ก. นำไปทิ้ง
 - ข. นำไปปลุกพืชต่างๆ
 - ค. นำไปถมทำขอบสระ
 - ง. ข้อ ข และ ค ถูก
7. บุคคลใดมีพฤติกรรมในการประหยัดน้ำที่ถูกต้อง
 - ก. ใ้ อ่างน้ำจนหมดตุ่ม
 - ข. ใ้ น้ำที่เหลือจากการล้างจานไปรดน้ำต้นไม้
 - ค. เอ้ น้ำที่เหลือจากการซักผ้าไปล้างจานต่อ
 - ง. อี้ รดน้ำต้นไม้โดยใช้สายยางปล่อยทิ้งไว้ที่โคนต้นไม้

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

1. ก	2. ค	3. ง	4. ค	5. ง
6. ง	7. ข	8. ค	9. ง	10. ค
11. ง	12. ก	13. ก	14. ง	15. ง
16. ง	17. ค	18. ค	19. ค	20. ง
21. ข	22. ข	23. ข	24. ง	25. ข
26. ค	27. ข	28. ค	29. ง	30. ข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความพึงพอใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม					
2	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องน่าสนใจ					
3	เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป					
4	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับค่านิยม 4 ประการ					
5	เนื้อหาที่เรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6	นักเรียนสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้					
7	กิจกรรมการเรียนรู้การสอนทำให้เข้าใจขั้นตอนการทำงานและปฏิบัติด้วยตนเอง					
8	นักเรียนมีความพึงพอใจกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน					
9	นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ จนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก					
10	นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้และแสดงผลงาน					
11	นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	นักเรียนเข้าใจ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
13	ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามคำสอนของพ่อหลวง เป็นการทำความดีถวายพ่อหลวง					
14	นักเรียนเข้าใจถึงความพอเพียง ความพอประมาณ					
15	นักเรียนรู้จักใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิตมากขึ้น					
รวม						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

คุณภาพของการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความในรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใดโดยการกา
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ เพื่อเป็น
แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

โปรดกาเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นลงในแบบประเมิน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. สาระสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร						
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน						
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย						
2. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย						
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดชัดเจน						
3. ด้านสาระการเรียนรู้						
3.1 เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นเรียน						
3.2 เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความ ต้องการของผู้เรียน						
3.3 เนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
3.4 เนื้อหาที่มีความยากง่ายไม่สับสนและน่าสนใจ						
3.5 การแบ่งเนื้อหาสอดคล้องกับแนวการจัด กิจกรรมการเรียนรู้						
4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เหมาะสม						
4.2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับ จุดประสงค์การเรียนรู้						
4.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการ เรียนรู้						
4.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา						
4.5 จัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ด้าน ความคิด ด้านความรู้สึกรัก และด้านการปฏิบัติ						
4.7 การมอบหมายงานเหมาะสมกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหา อัตราเวลาเรียน						
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน						
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
5.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
6. ด้านการวัดผลประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
6.3 เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้						
6.4 การวัดผลครอบคลุมด้านความรู้ กระบวนการ และทักษะ						
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลได้เหมาะสม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ๑.1

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๖ ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D.	มากที่สุด
	1	2	3	4	5			
1. สาระสำคัญ								
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ในหลักสูตร	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัด ชัดเจน								มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							S.D.	มากที่สุด
	1	2	3	4	5	\bar{X}			
3. ด้านสาระการเรียนรู้									
3.1 เหมาะสมกับผู้เรียนใน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มาก	
ระดับชั้นเรียน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	ที่สุด	
3.2 เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้อง								มาก	
กับสภาพความต้องการของ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	ที่สุด	
ผู้เรียน									
3.3 เนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มาก	
การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	ที่สุด	
3.4 เนื้อหาที่มีความยากง่ายไม่									
สับสนและน่าสนใจ								มาก	
3.5 การแบ่งเนื้อหาสอดคล้อง								ที่สุด	
กับแนวการจัดกิจกรรมการ								มาก	
เรียนรู้								ที่สุด	
4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้									
4.1 เรียงลำดับการจัดกิจกรรม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มาก	
การเรียนการสอนได้								ที่สุด	
เหมาะสม	4	5	5	5	5	4.80	0.45		
4.2 กระบวนการจัดกิจกรรม								มาก	
การเรียนรู้เหมาะสมกับ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	ที่สุด	
จุดประสงค์การเรียนรู้									
4.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มาก	
เหมาะสมกับสาระการ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	ที่สุด	
เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00		

(ต่อ)

ตารางที่ ๓.1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							S.D.	มากที่สุด
	1	2	3	4	5	\bar{X}			
4.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5	5	5.00	5.00	มากที่สุด	
4.5 จัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ								มากที่สุด	
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ด้าน ความคิด ด้านความรู้สึกรัก และด้านการปฏิบัติ								มากที่สุด	
4.7 การมอบหมายงาน เหมาะสมกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหา อัตรา เวลาเรียน								มากที่สุด	
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน									
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด	
5.2 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด	
6. ด้านการวัดผลประเมินผล									
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด	
6.2 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด	
6.3 เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด	

(ต่อ)

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							S.D.	มากที่สุด
	1	2	3	4	5	\bar{X}			
6.4 การวัดผลครอบคลุมด้าน ความรู้ กระบวนการ และ ทักษะ									มากที่สุด
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลได้เหมาะสม									มากที่สุด
รวมทั้งหมด	129	129	129	128	130	129	2.25		
เฉลี่ย	4.96	4.96	4.96	4.92	5.00	4.96	0.09		
ความหมาย									มากที่สุด

ภาคผนวก จ

ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

**ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

เลขที่	คะแนนระหว่างเรียน										รวม (E_1)	คะแนน หลังเรียน (E_2)
	แผนการจัดการเรียนรู้											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	25
1	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	42	25
2	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	41	25
3	4	4	5	4	5	5	4	4	4	4	43	25
4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	42	26
5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	41	26
6	5	4	4	4	5	5	5	5	5	4	46	25
7	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	48	28
8	4	4	5	4	5	5	5	4	4	5	45	27
9	4	5	5	5	4	4	5	4	5	5	46	25
10	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	46	25
11	4	4	4	5	4	5	5	5	4	4	44	26
12	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	47	25
รวม	52	50	56	51	56	56	54	53	51	52	531	308
ค่าเฉลี่ย	4.33	4.17	4.67	4.25	4.67	4.67	4.50	4.42	4.25	4.33	44.25	25.67
S.D.	0.47	0.37	0.47	0.43	0.47	0.47	0.50	0.49	0.43	0.47	2.31	0.94
ร้อยละ	86.67	83.33	93.33	85.00	93.33	93.33	90.00	88.33	85.00	86.67	88.50	85.56

ภาคผนวก ฉ

ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)
1	15	25
2	16	25
3	15	25
4	18	26
5	17	26
6	18	25
7	16	28
8	15	27
9	17	25
10	20	25
11	14	26
12	11	25
รวม	192	308

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{308 - 192}{(30 \times 12) - 192}$$

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = 0.6904$$

ภาคผนวก ช

คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบบูรณาการ
เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5				
1	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
2	1	0	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
3	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
4	-1	-1	1	1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง	ใช้ไม่ได้
5	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
6	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
7	1	0	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
8	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
9	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
10	-1	-1	1	1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง	ใช้ไม่ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
13	1	1	1	0	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
14	-1	-1	1	1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง	ใช้ไม่ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
17	-1	-1	1	1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง	ใช้ไม่ได้
18	1	-1	1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง	ใช้ได้

19	-1	-1	1	1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง	ใช้ไม่ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
22	0	1	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5				
24	0	1	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
27	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
28	1	0	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
29	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
30	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
31	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
32	1	0	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
33	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
38	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
39	1	0	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
40	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
41	1	1	1	1	0	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
42	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
43	1	-1	1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง	ใช้ได้
44	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
45	1	-1	1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง	ใช้ได้

ตาราง การหาค่าความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบ และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ค่าความยาก P	ค่าอำนาจจำแนก B
1	0.74	0.30
2	0.50	0.70
3	0.66	0.50
4	0.50	0.40
5	0.68	0.40
6	0.58	0.30
7	0.63	0.40
8	0.61	0.60
9	0.61	0.60
10	0.71	0.40
11	0.61	0.50
12	0.68	0.70
13	0.68	0.60
14	0.71	1.00
15	0.71	0.60
16	0.68	0.50
17	0.55	0.70

18	0.50	0.50
19	0.71	0.40
20	0.68	0.40
21	0.68	0.70
22	0.53	0.70
23	0.55	0.40
24	0.61	0.50
ข้อที่	ค่าความยาก P	ค่าอำนาจจำแนก B
25	0.50	0.60
26	0.32	0.40
27	0.71	0.70
28	0.68	0.30
29	0.76	0.50
30	0.68	0.50
ความยากอยู่ระหว่าง 0.32-0.76		อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30-1.00
ค่าความเชื่อมั่น 0.96		

ภาคผนวก ซ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80

นักเรียน	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
1	25
2	25
3	25
4	26
5	26
6	25
7	28
8	27
9	25
10	25
11	26
12	25
รวม	308
\bar{X}	25.67
S.D.	0.94
%	85.56

1. ตั้ง H_0 และ H_1

ต้องการทราบว่า การจัดการเรียนรู้อยู่แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 หรือไม่ เกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 30 คะแนน คือ

$$\frac{80 \times 30}{100} = 24 \text{ คะแนน}$$

จึงตั้ง H_0 และ H_1 ดังนี้

$$H_0 : \mu = \mu_0$$

$$H_1 : \mu > 24$$

2. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ

$$\alpha = .01$$

3. ใช้ T-Test สูตร $t = \frac{\bar{X} - \mu}{S.D / \sqrt{n}}$ โดยมี $df = n - 1$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

μ_0 แทน เกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 30 คิดเป็น 24

S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

$$t = \frac{25.67 - 24}{0.94 / \sqrt{12}} \quad df = 11$$

$$T = \frac{1.67}{0.2716}$$

$$T = 6.148$$

4. เปิดตารางค่าวิกฤต t ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 มีค่าวิกฤต $t = 2.718$

5. เปรียบเทียบค่า t ที่ได้จากการคำนวณกับค่าวิกฤต ที่ได้จากตาราง $t = 6.148$ สูงกว่า ค่าวิกฤตของ t จึง ปฏิเสธสมมติฐานหลักเกณฑ์ที่ว่า $H_0 : \mu = \mu_0$ และยอมรับสมมติฐานที่ว่า $H_1 : \mu > 24$ นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ฅ

คุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

**ดัชนีความสอดคล้องของ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5				
1	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
2	0	1	0	1	1	3	0.60	สอดคล้อง	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
5	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
15	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
17	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง	ใช้ได้

ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ข้อที่	รายการประเมิน	X	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนชอบเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องน่าสนใจ	4.42	0.49	มาก
3	เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป	4.42	0.49	มาก
4	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	มากที่สุด
5	เนื้อหาที่เรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.75	0.60	มากที่สุด
6	นักเรียนสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.17	0.37	มาก
7	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เข้าใจขั้นตอนการทำงานและปฏิบัติด้วยตนเอง	4.83	0.37	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความพึงพอใจกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.83	0.37	มากที่สุด
9	นักเรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก	4.50	0.50	มาก
10	นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้และแสดงผลงาน	4.58	0.49	มากที่สุด
11	นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.50	0.50	มาก
12	นักเรียนพอใจในการเรียนแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.75	0.60	มากที่สุด
13	สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	4.75	0.43	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	X	S.D.	แปล ผล
14	นักเรียนมีความพอใจในคะแนนของผลงานที่ทำ	4.50	0.50	มาก
15	นักเรียนพอใจที่ได้รับการประเมินคะแนนของตนเองที่ดีขึ้น	4.67	0.47	มากที่สุด
รวม		4.64	0.41	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวพิพรรณ เจ๊กนอก
วันที่เกิด 25 มีนาคม พ.ศ. 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน 12 หมู่ 21 ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40260
ตำแหน่งงานปัจจุบัน ครูอัตราจ้าง
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนทัน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด
จังหวัดขอนแก่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่นเขต 2

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2556 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2560 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

๙๙ ๒๓ ๒๗๔

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นางสาวรพีพรรณ แจกนอก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. ๒๕๖๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัย : นางสาวพิพรรณ แจ็กนอก

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองซ้าย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธีรชัย บุญมาธรรม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)